I

(Законодателни актове)

РЕГЛАМЕНТИ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/690 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 28 април 2021 година

за създаване на програма за вътрешния пазар, конкурентоспособността на предприятията, включително малките и средните предприятия, областта на растенията, животните, храните и фуражите, и европейската статистика (програма „Единен пазар“), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 43, параграф 2, член 114, член 168, параграф 4, буква б) и членове 173 и 338 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ([1]),

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ([2]),

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([3]),

като имат предвид, че:

(1) Вътрешният пазар е фундаментален за Съюза. От създаването си досега той се утвърди като основен фактор, допринасящ за растежа, конкурентоспособността и заетостта, и следва да продължи да бъде от еднаква полза за всички граждани и предприятия. Той създаде нови възможности и доведе до икономии от мащаба за предприятията на Съюза, по-специално микропредприятията и малките и средните предприятия (МСП), и укрепи тяхната промишлена конкурентоспособност. Вътрешният пазар допринесе за създаването на работни места и предложи по-голям избор на висококачествени продукти и услуги на по-ниски цени за потребителите. Той продължава да бъде двигател за изграждането на по-интегриран пазар и по-силна, по-балансирана и по-справедлива икономика. Той е едно от големите постижения на Съюза и най-надеждният му актив в условията на един все по-глобализиран свят, и основен елемент за постигане на екологичната и цифровата трансформация към устойчива икономика в отговор на все по-големия натиск, произтичащ от изменението на климата.

([1]) ОВ C 62, 15.2.2019 г., стр. 40.
([2]) ОВ C 86, 7.3.2019 г., стр. 259.
([3]) Позиция на Европейския парламент от 12 февруари 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 13 април 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник). Позиция на Европейския парламент от 27 април 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник).

(2) Необходимо е вътрешният пазар непрекъснато да се адаптира към бързо променящата се среда на цифровата революция и глобализацията. Новата ера на цифровите иновации продължава да предоставя възможности за предприятията и гражданите, създава нови продукти, услуги, процеси и бизнес модели, както и възможности за ефикасното изготвяне на висококачествена статистика. В същото време това е предизвикателство за регулирането, правоприлагането, защитата на потребителите и безопасността.

(3) Значителна част от правото на Съюза е насочена към подкрепа на функционирането на вътрешния пазар. Това право се отнася по-специално за конкурентоспособността, стандартизацията, взаимното признаване, оценяването на съответствието, защитата на потребителите и надзора на пазара. То включва също така правила относно стопанските, търговските и финансовите операции, правила в областта на растенията, животните, храните и фуражите, правила относно изготвянето на европейска статистика и относно насърчаването на лоялната конкуренция. Тази значителна част от правото на Съюза осигурява еднаквите условия на конкуренция, които са от основно значение за функционирането на вътрешния пазар в полза на потребителите и предприятията.

(4) Въпреки това все още се наблюдават дискриминационни, необосновани или непропорционални пречки за правилното функциониране на вътрешния пазар и възникват нови затруднения. Приемането на правила е само първата стъпка, но не по-малко важно е да се осигури ефективното им прилагане. Текущите предизвикателства, свързани с прилагането на съществуващите правила, наличието на пречки пред свободното движение на стоки и услуги и ниските равнища на трансгранични обществени поръчки ограничават възможностите за предприятията и потребителите. Справянето с подобни пречки е в крайна сметка въпрос, свързан с доверието на гражданите в Съюза и в способността му да постига резултати и да създава работни места и растеж, като същевременно защитава обществения интерес.

(5) Преди съществуваха отделни програми за действие на Съюза в областите на конкурентоспособността на предприятията, особено на МСП, защитата на потребителите, клиентите и крайните ползватели на финансови услуги, определянето на политиката в сферата на финансовите услуги и в областта на растенията, животните, храните и фуражите. Някои допълнителни дейности се финансираха пряко по бюджетните редове за вътрешния пазар. Сега е необходимо полезното взаимодействие между различните дейности да се рационализира и използва и да се осигури по-гъвкава, прозрачна, опростена и приспособима рамка за финансиране на дейностите, насочени към постигането на добре функциониращ устойчив вътрешен пазар. Поради това следва да бъде създадена нова програма, която да обедини дейностите, които преди са били финансирани по тези други програми и други приложими бюджетни редове. Програмата следва да включва и нови инициативи, имащи за цел да се подобри функционирането на вътрешния пазар, като същевременно се избягва дублиране със свързани програми и действия на Съюза.

(6) Разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета ([4]) бяха предмет на отделна Европейска статистическа програма, създадена с Регламент (ЕС) № 99/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([5]). С цел да се осигури непрекъснатост на изготвянето и разпространението на европейска статистика, новата програма следва да включва също дейностите, обхванати от предходната Европейска статистическа програма, като осигури рамка за разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009. Новата програма следва да установи финансовата рамка за европейската статистика, така че да се предоставят висококачествени, съпоставими и надеждни европейски статистически данни, на които да почиват формулирането, изпълнението, мониторингът и оценката на всички политики на Съюза. Професионалната независимост е необходимо условие за разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика.

(7) Поради това е уместно да се създаде програма за подобряване на функционирането на вътрешния пазар, конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията, особено на МСП, стандартизацията, надзора на пазара и защитата на потребителите, за областта на растенията, животните, храните и фуражите, и за европейската статистика (програма „Единен пазар“) (наричана по-нататък „Програмата“). Програмата следва да бъде създадена за срок от седем години, за да може нейният срок да се съгласува с този на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027, определена с Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 ([6]) на Съвета.

([4]) Регламент (ЕО) № 223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2009 г. относно европейската статистика и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1101/2008 за предоставянето на поверителна статистическа информация на Статистическата служба на Европейските общности, на Регламент (ЕО) № 322/97 на Съвета относно статистиката на Общността и на Решение 89/382/ЕИО, Евратом на Съвета за създаване на Статистически програмен комитет на Европейските общности (ОВ L 87, 31.3.2009 г., стр. 164).

([5]) Регламент (ЕС) № 99/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 15 януари 2013 г. относно Европейската статистическа програма за периода 2013—2017 г. (ОВ L 39, 9.2.2013 г., стр. 12).

([6]) Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027 г. (ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 11).

(8) Програмата следва да предоставя подкрепа за формулирането, изпълнението и прилагането на законодателството на Съюза, на което почива правилното функциониране на вътрешния пазар. Програмата следва да подкрепя създаването на подходящи условия за увеличаване на възможностите на всички участници на вътрешния пазар, включително предприятията, гражданите, включително и потребителите, както и служителите, представителите на гражданското общество и органите на публичната власт. За тази цел Програмата следва да бъде насочена към насърчаването на конкурентоспособността, изграждането на капацитет и устойчивостта на предприятията, особено на МСП, включително на тези, работещи в туристическия сектор. Устойчивостта на предприятията е важна, за да се поддържа дългосрочната им конкурентоспособност, и допринася за прехода към Съюз, по-устойчив в икономическо, екологично и социално отношение, който следва да се извършва успоредно с цифровизацията и участието в устойчиви стопански практики. Програмата следва също така да оказва подкрепа за прилагането на правилата за защита на потребителите и за безопасност. Тя следва също така да повишава осведомеността на предприятията и отделните лица относно правата им, като им предоставя правилните инструменти, подходяща информация и помощ, за да могат да вземат информирани решения и да се укрепи участието им в създаването на политиките на Съюза. Освен това Програмата следва да има за цел да се засилят регулаторното и административното сътрудничество, по-специално чрез програми за обучение, обмен на най-добри практики и изграждане на бази от знания и компетентност, включително използването на стратегически обществени поръчки. Програмата следва също така да бъде насочена към подкрепа за разработването на висококачествени стандарти и правотворчество на равнището на Съюза и в международен план, включително чрез широко участие на заинтересованите страни, което е в основата на изпълнението на законодателството на Съюза.

Това следва да обхваща областта на финансовото отчитане и одита, което ще допринесе за прозрачността и доброто функциониране на капиталовите пазари в Съюза и за укрепването на защитата на инвеститорите. Сред целите на Програмата следва да бъде и оказването на подкрепа за изпълнението и прилагането на законодателството на Съюза, предвиждащо висока степен на опазване на здравето на хората, животните и растенията, защитата на благосъстоянието на хората, хуманното отношение към животните, както и безопасността на храните и фуражите, при зачитане на принципите на устойчивото развитие и гарантиране на висока степен на защита на потребителите. Освен това, Програмата следва да подкрепя изготвянето на висококачествена европейска статистика в съответствие със статистическите принципи, установени в Регламент (ЕО) № 223/2009 и подробно уредени в Кодекса на европейската статистическа практика.

(9) Съвременният вътрешен пазар, основаващ се на принципите на справедливост, прозрачност и взаимно доверие, насърчава конкуренцията и носи ползи за потребителите, предприятията и служителите. По-доброто използване на възможностите на постоянно развиващия се вътрешен пазар на услугите следва да помогне на предприятията на Съюза да създават работни места и да бележат трансграничен растеж, да предлагат по-богат избор на услуги на по-добри цени, както и да поддържат високи стандарти в полза на потребителите и работниците. За да се постигне това, Програмата следва да допринесе за по-добро наблюдение на развитието на вътрешния пазар, както и за набелязването и премахването на оставащите дискриминационни, необосновани или непропорционални пречки, и да гарантира, че нормативната уредба може да обхване всички форми на иновации, включително новите технологични разработки и процеси, бизнес моделите за иновации в сферата на услугите, моделите на икономиката на сътрудничеството и социалната икономика, социалните и нетехнологичните иновации.

(10) За много промишлени продукти регулаторните пречки на вътрешния пазар са премахнати чрез механизми за превенция и приемането на общи правила, а в случаите, когато такива правила на Съюза не съществуват — чрез принципа на взаимно признаване. В областите, неуредени от законодателство на Съюза, се прилага принципът на взаимно признаване, което означава, че стоките, законно предлагани на пазара в една държава членка, се ползват от правото на свободно движение и може да бъдат продавани в друга държава членка. Когато съответната държава членка има основания да се противопостави на предлагането им на пазара, тя може да въведе ограничение, при условие че то е недискриминационно, обосновано е от легитимни цели от обществен интерес, както е предвидено в член 36 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), или се признава от практиката на Съда на Европейския съюз за императивно съображение от обществен интерес, и е пропорционално на преследваната цел. Неправилното прилагане на принципа на взаимно признаване, състоящо се например в налагането на необосновани или непропорционални ограничения, затруднява достъпа на дружествата до пазари в други държави членки. Въпреки високата степен на интеграция на пазара в областта на стоките, тази ситуация е причина да се пропускат възможности за икономиката като цяло. Приемането на Регламент (ЕС) 2019/515 на Европейския парламент и на Съвета ([7]) се очаква да засили икономическите ползи в тази област. Поради това Програмата следва да има за цел да

([7]) Регламент (ЕС) 2019/515 на Европейския парламент и на Съвета от 19 март 2019 г. относно взаимното признаване на стоки, законно предлагани на пазара в друга държава членка, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 764/2008 (ОВ L 91, 29.3.2019 г., стр. 1).

се подобри прилагането на принципа на взаимно признаване в областта на стоките, като се реализира пълният му потенциал. Тя следва също така да има за цел да се намали броят на незаконните и несъответстващите на изискванията стоки, въвеждани на пазара, чрез целенасочено повишаване на осведомеността и обучение, подкрепа за звената за контакт относно продуктите, посочени в Регламент (ЕС) 2019/515, и по-добро сътрудничество между компетентните органи в областта на взаимното признаване.

(11) Налице са нови предизвикателства във връзка с нормативната уредба и прилагането, като те са свързани с бързо променящата се среда на цифровата революция и се отнасят до въпроси като киберсигурността, защитата на данните и неприкосновеността на личния живот, „интернет на нещата“ или изкуствения интелект, както и свързаните с тях етични стандарти. Строгите правила за безопасност на продуктите и яснотата по отношение на отговорността са от съществено значение, за да се гарантира, че гражданите на Съюза, включително потребителите, и предприятията могат да се ползват от подходяща защита в случай на причинени вреди. Поради това Програмата следва да допринесе за бързото адаптиране и по-доброто прилагане на режим на Съюза за отговорност за продуктите, който да насърчава иновациите и същевременно да гарантира безопасността и сигурността на ползвателите.

(12) Пускането на пазара на продукти, несъответстващи на изискванията на правото на Съюза, включително продукти — внос от трети държави, излага на риск гражданите на Съюза, включително и потребителите, както и другите крайни ползватели. Икономическите оператори, които продават съответстващи на изискванията продукти чрез традиционна или електронна търговия, са изправени пред нарушена конкуренция от страна на неспазващите правилата поради липсата на знания, умишлени действия с цел получаване на конкурентно предимство или в резултат на фрагментирания характер на надзора на пазара в Съюза. Органите за надзор на пазара са често недостатъчно финансирани и ограничени в рамките на националните граници, докато предприемачите търгуват на европейско равнище или дори в целия свят. Що се отнася по-специално до електронната търговия, органите за надзор на пазара срещат големи трудности при проследяването на несъответстващи на изискванията продукти — внос от трети държави, с цел откриване на отговорните икономически оператори в рамките на своята юрисдикция.

Те се сблъскват и с големи трудности при извършването на оценки на риска и изпитвания поради липсата на физически достъп до продуктите. Поради това цел на Програмата следва да бъде да се подобри съответствието на продуктите с изискванията чрез повишаване на осведомеността относно приложимите правила на Съюза за безопасност на продуктите, засилване на проверките за съответствие съгласно Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета ([8]) и насърчаване на по-тясно трансгранично сътрудничество между правоприлагащите органи. Програмата следва също така да допринася за консолидирането на съществуващата рамка за дейностите в областта на надзора на пазара, да поощрява съвместните действия на органите за надзор на пазара от различни държави членки, да подобрява обмена на информация и да насърчава сближаването и по-тясното интегриране на дейностите по надзор на пазара. Програмата следва да постигне това по-специално като гарантира стриктното прилагане на новите изисквания, въведени с Регламент (ЕС) 2019/1020, така че да се предотвратява продажбата на потребителите, както и на други крайни ползватели на несъответстващи на изискванията продукти. Ето защо Програмата следва да укрепва капацитета на органите за надзор на пазара в целия Съюз, да допринася за по-голямо уеднаквяване при прилагането на правилата между държавите членки и да позволи на държавите членки да извличат в еднаква степен ползи от вътрешния пазар по отношение на икономическия растеж и устойчивостта.

(13) Въпреки че Програмата не включва цели и действия в подкрепа на защитата на правата върху интелектуална собственост, следва все пак да се има предвид, че фалшифицираните продукти често не съответстват на изискванията, определени в законодателството на Съюза относно безопасността на продуктите и защитата на потребителите, и представляват риск за здравето и безопасността на потребителите, особено когато продажбата на такива продукти се извършва онлайн. Поради това Програмата следва да засили полезните взаимодействия с други програми на Съюза в областта на защитата на правата върху интелектуална собственост, по-специално Инструмента за финансова подкрепа за оборудване за митнически контрол, създаден съгласно регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Инструмент за финансова подкрепа за оборудване за митнически контрол като част от Фонда за интегрирано управление на границите.

([8]) Регламент (ЕС) 2019/1020 на Европейския парламент и на Съвета от 20 юни 2019 г. относно надзора на пазара и съответствието на продуктите и за изменение на Директива 2004/42/ЕО и регламенти (ЕО) № 765/2008 и (ЕС) № 305/2011 (ОВ L 169, 25.6.2019 г., стр. 1).

(14) За да се улесни спазването на изискванията за категориите хармонизирани продукти с по-висок присъщ риск, в Съюза е въведена система за акредитация на органите за оценяване на съответствието с цел проверка на тяхната компетентност, безпристрастност и независимост. От съществено значение е органите за оценяване на съответствието да бъдат надеждни и компетентни, тъй като те проверяват дали преди да бъдат пуснати на пазара, продуктите отговарят на изискванията за безопасност. Основното предизвикателство понастоящем е да се гарантира, че системата за акредитация продължава да бъде в съответствие с най-новите достижения и че тя се прилага еднакво строго в целия Съюз. Поради това Програмата следва да подкрепя мерките, целящи да се гарантира, че органите за оценяване на съответствието продължават да изпълняват регулаторните изисквания като безпристрастност и независимост, особено посредством акредитацията. По същия начин, Програмата следва да подкрепя мерките за укрепване на европейската система за акредитация, по-специално в нови области на политиката, чрез подкрепа на Европейската организация за акредитация, посочена в Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета ([9]).

(15) Тъй като с развитието на онлайн търговията и туристическите услуги потребителските пазари не познават граници, е важно да се гарантира, че пребиваващите в Съюза потребители могат да се ползват от същото равнище на защита при вноса на стоки и услуги от икономически оператори, установени в трети държави, включително при продажбата им онлайн. Поради това следва да бъде възможно, когато е необходимо, Програмата да подкрепя сътрудничеството със съответните органи в трети държави, например по отношение на обмена на информация за продукти, несъответстващи на изискванията.

(16) Органите на публичната власт използват обществените поръчки, за да се гарантира добра стойност за разходваните публични средства и да се допринесе за по-иновативен, устойчив, приобщаващ и конкурентен вътрешен пазар. Това включва прилагането на критерии за оценка, които при тръжни процедури на принципа „най-добро съотношение между цена и качество“ определят не просто икономически най-изгодната оферта, а най-изгодната оферта с от гледна точка на най-голяма обществена стойност. Когато това е в съответствие с приложимото право на Съюза, следва да се вземат предвид екологичните и социалните аспекти и аспектите на справедливата търговия и следва да се насърчава разделянето на тръжните процедури за големи инфраструктурни проекти на обособени позиции. Директиви 2014/23/ЕС ([10]), 2014/24/ЕС ([11]) и 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([12]) са правната уредба за интеграцията и ефективното функциониране на пазарите за обществени поръчки, съставляващи 14 % от брутния вътрешен продукт на Съюза, в полза на публичните органи, предприятията и гражданите, включително потребителите. Правилно прилаганите правила за обществените поръчки са основно средство за укрепване на вътрешния пазар и стимулиране на растежа на дружествата от Съюза и на работните места в Съюза. Поради това Програмата следва да подкрепя мерките за гарантиране на по-широко използване на стратегическите обществени поръчки, развиване на професионализма на обществените купувачи, улесняване и подобряване на достъпа на МСП до пазарите за обществени поръчки, по-специално посредством консултантски услуги и обучение, повишаване на прозрачността, почтеността и по-качествени данни, стимулиране на цифровата трансформация на обществените поръчки и насърчаване на съвместните обществени поръчки чрез укрепване на подхода на партньорство с държавите членки, подобряване на събирането и анализа на данни, включително чрез разработване на специални информационни инструменти, както и осигуряване на подкрепа за обмена на опит и добри практики, препращане към европейските и международните стандарти, даване на насоки, прокарване на полезни търговски споразумения, укрепване на сътрудничеството между националните органи и стартиране на пилотни проекти.

(17) За да се постигнат целите на Програмата и да се улесни животът на гражданите и предприятията, е необходимо да бъдат въведени висококачествени обществени услуги, насочени към ползвателя, които да бъдат все по-цифровизирани и да са напълно достъпни. Усилията в областта на електронната администрация и електронното управление също се нуждаят от стимулиране, като същевременно трябва да се осигурява подходяща защита на данните и неприкосновеност на личния живот. Това означава, че публичните администрации ще трябва да участват заедно с гражданите и предприятията в съвместното създаване на тези обществени услуги. Освен това постоянният и стабилен ръст на трансграничните дейности в рамките на вътрешния пазар изисква наличието на актуална, точна и лесноразбираема информация за правата на предприятията и гражданите. Това означава, че следва да се представя опростена информация, обясняваща административните формалности. Наред с това е от основно значение да се предоставят правни съвети и помощ за решаването на проблеми, възникващи на транснационално равнище. При това

([9]) Регламент (ЕО) № 765/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 9 юли 2008 г. за определяне на изискванията за акредитация и надзор на пазара във връзка с предлагането на пазара на продукти и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 339/93 (ОВ L 218, 13.8.2008 г., стр. 30).

([10]) Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за възлагане на договори за концесия (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 1).

([11]) Директива 2014/24/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за обществените поръчки и за отмяна на Директива 2004/18/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 65).

([12]) Директива 2014/25/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно възлагането на поръчки от възложители, извършващи дейност в секторите на водоснабдяването, енергетиката, транспорта и пощенските услуги и за отмяна на Директива 2004/17/ЕО (ОВ L 94, 28.3.2014 г., стр. 243).

органите на публичната власт следва да бъдат подкрепяни в усилията за постигане на тези цели, например чрез свързване на националните администрации по прост и ефикасен начин, както и чрез предоставяне на информация и улесняване на обмена на информация за това как функционира по места вътрешният пазар. Съществуващите инструменти за управление на вътрешния пазар и към момента имат важна роля в това отношение и тяхното качество, видимост, прозрачност и надеждност следва да бъдат допълнително подобрени. Поради това Програмата следва да оказва подкрепа за следните съществуващи инструменти за управление на вътрешния пазар: портала „Вашата Европа“, който следва да се превърне в гръбнака на бъдещия Единен цифров портал, услугата „Вашата Европа — Съвети“, SOLVIT, Информационната система за вътрешния пазар и информационното табло за единния пазар.

(18) Програмата следва да подкрепя развитието на нормативната уредба на Съюза в областта на дружественото право и корпоративното управление и в областта на договорното право с цел предприятията, и особено МСП, да постигат по-голяма ефикасност и конкурентоспособност, като същевременно се осигурява защита за заинтересованите страни, засегнати от дейностите на дружествата, и с цел да се реагира при нововъзникващи предизвикателства пред политиката. Тя следва също така да гарантира подходящо оценяване, изпълнение и прилагане на съответните достижения на правото на Съюза, да информира заинтересованите лица и да им съдейства, както и да насърчава обмена на информация в тази област. Освен това Програмата следва да подкрепя инициативите на Комисията в полза на ясна и адаптирана правна уредба за основаната на данни икономика и иновациите. Тези инициативи са необходими, за да се повиши правната сигурност по отношение на договорните и извъндоговорните задължения, по-специално що се отнася до отговорността, сигурността, етиката и неприкосновеността на личния живот в контекста на нововъзникващите технологии, като например „интернет на нещата“, изкуствения интелект, роботиката и триизмерния печат. Програмата следва да има за цел да се стимулира развитието на основани на данни предприятия, тъй като те ще бъдат от решаващо значение за постиженията на икономиката на Съюза в света от гледна точка на конкурентоспособността.

(19) Програмата следва също така да подпомага правилното и пълно изпълнение и прилагане от страна на държавите членки на правната уредба на Съюза за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма, както и развитието на бъдещи политики за справяне с новите предизвикателства в тези области. Тя следва да подкрепя и съответните дейности на международните организации от европейски интерес, като Комитета на експертите по оценяване на мерките срещу изпирането на пари и финансирането на тероризма към Съвета на Европа.

(20) Целта на осъществяването и развитието на вътрешния пазар в областта на финансовите услуги, финансовата стабилност и съюза на капиталовите пазари, включително финансирането за устойчиво развитие, зависи в голяма степен от основаните на данни мерки на политиката, които Съюзът предприема. Комисията следва да има активна роля за постигането на тази цел чрез постоянния мониторинг на финансовите пазари и финансовата стабилност, оценяването на изпълнението на законодателството на Съюза от държавите членки, преценката дали съществуващото законодателство е пригодно за целта си, и установяването на възможни области на действие при появата на нови рискове, като заинтересованите страни участват непрекъснато през целия цикъл на политиката. Тези дейности се основават на изготвянето на анализи, проучвания, обучителни материали, анкети, оценяване на съответствието, оценки и висококачествени статистически данни и се поддържат чрез информационни системи и комуникационни инструменти.

(21) ДФЕС включва система от правила, гарантиращи ненарушаване на конкуренцията на вътрешния пазар. Програмата следва да оказва принос към политиката на Съюза в областта на конкуренцията, включително чрез подобряване и засилване на сътрудничеството с мрежите и с националните органи и съдилища, като се укрепва международното сътрудничество, както и осигуряване на достигането до по-широка група заинтересовани лица при комуникацията и обясняването на правата, ползите и задълженията, произтичащи от политиката на Съюза в областта на конкуренцията. Програмата следва също така да спомага за подобряване на анализа и оценката на процеса на развитие на пазара, включително чрез секторни проучвания и други средства за проучване на пазара, както и чрез систематичен обмен на информация и най-добри практики в рамките на Европейската мрежа по конкуренция. Това следва да допринася за лоялна конкуренция и еднакви условия на конкуренция, включително в световен план, както и да предоставя възможности на предприятията, особено на МСП, и на потребителите да се възползват от предимствата на вътрешния пазар.

(22) По-специално Програмата трябва да се справи с радикалните последици за конкуренцията и функционирането на вътрешния пазар, произтичащи от продължаващия екологичен и цифров преход на икономиката и бизнес средата, по-конкретно чрез експоненциалното нарастване на обемите и използването на данните предвид все по-честото използване от страна на дружествата на изкуствения интелект, алгоритми за големи информационни масиви и други информационни инструменти и знания. От съществено значение е също така Програмата да подкрепя мрежите и да стимулира по-широкото и по-задълбочено сътрудничество с държавите членки и техните органи и съдилища, тъй като ненарушената конкуренция и функционирането на вътрешния пазар са крайно зависими от действията на тези субекти. Предвид особената роля на политиката в областта на конкуренцията за предотвратяването на вредните

последици за вътрешния пазар, произтичащи от антиконкурентно поведение извън границите на Съюза, Програмата следва също така да подкрепя по целесъобразност сътрудничеството с органите на трети държави. Накрая, необходимо е да се разширят информационните дейности, за да се даде възможност на повече граждани и дружества да извлекат пълните ползи от лоялната конкуренция на вътрешния пазар. Така следва да се подкрепят усилията да се демонстрират в по-добра степен ползите за гражданите на Съюза от политиката на Съюза в областта на конкуренцията, включително чрез ангажираност с групи на представители на гражданското общество и заинтересованите страни. Очаква се да бъде необходима гъвкавост при изпълнението на частта от Програмата, свързана с конкуренцията, за да се отговори на променящите се нужди, засегнати от динамичното и бързо развитие на условията на конкуренция на вътрешния пазар, чиито темпове и мащаб трудно могат да бъдат оценени. Това развитие се отнася по-специално за развитията, свързани с цифровизацията, изкуствения интелект, алгоритмите, големите информационни масиви, киберсигурността и технологиите в сферата на криминалистиката.

(23) Изключително важно е да се укрепят конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията на Съюза, като същевременно се гарантират действителни еднакви условия на конкуренция и отворен и конкурентен вътрешен пазар. МСП са двигателя на икономиката на Съюза. Те представляват над 99,8 % от всички предприятия в Съюза, осигуряват две трети от работните места и допринасят значително за създаването на нови качествени работни места във всички сектори с регионално и местно измерение, а оттам и за създаването на социално сближаване. МСП способстват за модернизирането на промишлеността и за екологичната и цифровата трансформация на икономиката, включително за постигането на неутралност по отношение на климата. Поради това Програмата следва да подкрепя усилията им за повишаване на ефективното използване на ресурсите и за разработване на екологосъобразни висококачествени продукти и услуги. С това тя следва да допринася и за подобряване на конкурентоспособността на МСП на световния пазар.

(24) Пред МСП стоят общи предизвикателства, каквито по-големите предприятия не познават в същата степен. Те включват получаването на финансиране, наемането на квалифицирана работна сила, облекчаването на административната тежест за МСП, внедряването на творчеството и иновациите, *inter alia* посредством обществени поръчки, както и достъпа до световните пазари и вериги за създаване на стойност с цел развиване на дейностите им по интернационализиране. Чрез Програмата тези видове неефективност на пазара следва да бъдат преодолявани по пропорционален начин, като същевременно не се нарушава ненужно конкуренцията на вътрешния пазар. Програмата следва също така да отчита специфичните нужди на определени видове МСП, например микропредприятията, МСП, предоставящи услуги и занимаващи се със занаятчийска дейност, както и състоящи се от самостоятелно заети лица, лица, упражняващи свободни професии, и предприятия в сферата на социалната икономика. Социалната икономика в Съюза включва различни видове предприятия и субекти, работещи в тази област, като кооперации, взаимоспомагателни дружества, сдружения с нестопанска цел, фондации, социални предприятия, както и други форми на предприятия. Тъй като основният акцент при тях не е върху реализирането на печалби, а върху създаването на споделена стойност и социално въздействие за хората, тези предприятия са в състояние да действат като двигател за социалните иновации, прозрачното управление и солидарността, като реинвестират по-голямата част от печалбите или излишъците си в своите цели. Следва да се обърне внимание и на специфичните нужди на потенциалните нови предприемачи, например сред младите и жените, възрастните хора и лицата с увреждания.

(25) Програмата следва да взима предвид МСП съгласно определението в Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията ([13]). При прилагането на настоящия регламент по отношение на МСП Комисията следва да се консултира с всички заинтересовани страни, включително публичните и частните организации на държавите членки, представляващи МСП, и организациите на държавите членки за насърчаване на търговията.

(26) Програмата следва да подкрепя и насърчава културата на иновации, развиването на промишлени екосистеми, способни да стимулират стартиращи предприятия и растежа на МСП, съсредоточеността върху всички МСП в състояние да се справят с предизвикателствата на екологичния и цифровия преход и все по-конкурентната и бързо развиваща се среда. Програмата следва да бъде насочена към подкрепа за процеса на внедряване на иновации чрез насърчаване на нови бизнес модели на сътрудничество, дейност в мрежи и споделяне на знания и ресурси, включително в рамките на европейските партньорства между клъстери и организации за бизнес контакти в мрежа.

([13]) Препоръка 2003/361/ЕО на Комисията от 6 май 2003 г. относно определението за микро-, малки и средни предприятия (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).

(27) При изготвянето на работни програми за предоставяне на подкрепа за МСП следва да се вземат предвид стратегическите разпоредби на стратегията за МСП и Законодателния акт за малкия бизнес, както и контекстът, в който работят МСП, както е описан в прегледа на постиженията на МСП. Внимание следва да се обърне и на мрежата на представителите на МСП.

(28) Много от проблемите, свързани с конкурентоспособността в Съюза, се отнасят до трудностите на МСП при получаването на достъп до финансиране. Тези проблеми възникват, тъй като МСП срещат затруднения при доказването на своята кредитоспособност и не разполагат с достатъчно активи като залог за заемодателите (т.е. обезпечение/гаранции) или защото им липсва осведоменост за вече съществуващите механизми в подкрепа на дейностите им на равнището на Съюза, на национално или местно равнище. Допълнителни предизвикателства за финансирането произтичат от необходимостта МСП да останат конкурентоспособни, като участват активно наред с другото в дейности по внедряване на иновации, цифровизация и интернационализация, както и по повишаване на квалификацията и преквалификацията на работната си ръка. Ограниченият достъп до финансиране оказва отрицателно въздействие върху създаването, растежа и процента на оцеляване на предприятията, както и върху готовността на новите предприемачи да поемат управлението на жизнеспособни предприятия в рамките на наследяването на дейността им.

(29) Недостигът на умения е основна пречка за растежа на предприятията в Съюза. За да се насърчи предприемачеството в Съюза и да се подкрепят растежът на МСП и техният цифров и екологичен преход, Програмата следва да насърчава и улеснява достъпа до умения и схеми за наставничество за МСП, и по-специално развиването на технологични, предприемачески и управленски умения. Като прави това, Комисията следва да осъществява координация с инициативите, предприемани по други програми на Съюза, национални и регионални програми, за да се постигнат повече полезни взаимодействия и да се избегне припокриването на дейности.

(30) За да се преодолее неефективността на пазара и да се гарантира, че МСП, включително стартиращите и разрастващите се предприятия, ще продължат да играят своята роля като основа за конкурентоспособността на икономиката на Съюза, МСП се нуждаят от допълнителна подкрепа под формата на дългови и капиталови инструменти, въведени по компонента на политиката, свързан с МСП, на фонда InvestEU, създаден с Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета ([14]). Механизмът за гарантиране на заеми, създаден с Регламент (ЕС) № 1287/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([15]), е с доказана добавена стойност и се очаква да има благоприятен принос за най-малко 500 000 МСП. Би могло да се обърне по-голямо внимание на повишаването на осведомеността на потенциалните бенефициери за наличието на програмата InvestEU за МСП.

(31) Действията по Програмата следва да бъдат насочени към постигане на нейните цели на политиката не само чрез предоставяне на безвъзмездни средства, но и чрез улесняване на достъпа до финансови инструменти и бюджетни гаранции, въведени по компонента на политиката, свързан с МСП, на фонда InvestEU, и следва да засилват полезните взаимодействия с други програми на Съюза. Всички действия следва да имат ясна добавена стойност от Съюза.

(32) Програмата следва да осигурява ефективна подкрепа за МСП през целия им жизнен цикъл, като предоставя подпомагане — от помощ за МСП в намирането на партньори за съвместни проекти до търговска реализация и достъп до пазара, изграждане на капацитет и насърчаване на сътрудничеството сред клъстерите и организациите за бизнес контакти в мрежа. Тя следва също така да оказва подкрепа за екологичния и цифровия преход на МСП и да се основава на уникалните знания и експертния опит, натрупани по отношение на МСП, както и на дългия опит в работата със заинтересовани страни на равнището на Съюза, на национално и регионално равнище. Тази подкрепа следва да се основава на опита от мрежата Enterprise Europe (EEN) в качеството ѝ на единно звено за контакт за подобряване на конкурентоспособността на МСП и за развиване на дейността им в рамките на вътрешния пазар и извън него. EEN продължава да предоставя услуги по линия на други програми на Съюза, по-специално „Хоризонт Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета ([16]), чрез финансовите ресурси на тези програми. EEN следва също така да улеснява засиленото участие на МСП в развиването на инициативи по политиката за вътрешния пазар, като обществени поръчки и процеси по стандартизация. EEN следва да подобри сътрудничеството с европейските цифрови иновационни центрове по линия на програма „Цифрова Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета ([17]), и с консултантския център InvestEU. Също така успешната схема за наставничество — „Еразъм за млади предприемачи“ – следва да продължи да бъде

([14]) Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на програмата InvestEU и за изменение на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

([15]) Регламент (ЕС) № 1287/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за създаване на Програма за конкурентоспособност на предприятията и малките и средните предприятия (COSME) (2014—2020 г.) и за отмяна на Решение № 1639/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 33).

([16]) Регламент (ЕС) 2021/695 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 година за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ L …, 12.5.2021 г.).

([17]) Регламент (ЕС) 2021/694 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 година за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ L ..., 11.5.2021 г.).

инструментът, даващ възможност на нови или кандидат-предприемачи да придобиват стопански и управленски опит, като се свързват с подходящ опитен предприемач от друга държава и се учат от него, и по този начин укрепват своите предприемачески таланти. Програмата следва да разширява географския обхват и по този начин да предлага на предприемачите по-широк набор от възможности за установяване на подходящ контакт, допълвайки други инициативи на Съюза, когато е уместно.

(33) Допълнителни усилия следва да се положат, за да се намали административната тежест и инициативите по Програмата да станат по-достъпни, като се намалят разходите на МСП, свързани с един сложен процес на кандидатстване и сложни изисквания за участие. В този контекст EEN следва да бъде основното информационно звено за МСП, които се интересуват от достъпа до средства от Съюза, функциониращо като единно звено за контакт и предоставящо им специално предназначени за тях насоки. Важно е опитът от съществуващите мерки в подкрепа на МСП да служи като основа, като същевременно се запази възможността за адаптирането им в контекста на променящите се условия за МСП в рамките на вътрешния пазар, особено тези във връзка с цифровизацията и регулаторната тежест.

(34) Тъй като клъстерите осигуряват благоприятна и устойчива бизнес среда, те са стратегически инструмент за оказване на подкрепа за конкурентоспособността и разширяването на дейността на МСП. Те могат да улеснят екологичния и цифровия преход на промишлеността, включително услугите, и да засилят икономическото развитие на регионите чрез създаването на растеж и работни места. Важно е инициативите за съвместни клъстери да постигнат критичен обем, туй като това ще ускори растежа на МСП. Като свързват специализирани промишлени екосистеми, клъстерите създават нови бизнес възможности за МСП и ги интегрират по-добре във веригите на Съюза и световните стратегически вериги за създаване на стойност. Следва да бъде оказана подкрепа за разработването на транснационални и междурегионални стратегии за партньорство и за осъществяването на съвместни дейности, подкрепяни от Европейската платформа за клъстерно сътрудничество и нейния Европейски център за знания в областта на ресурсната ефективност. Подкрепата следва също така да включва помощ за МСП за работа в екип с МСП и от трети държави. Устойчивите партньорства следва да бъдат насърчавани чрез предоставяне на продължаващо финансиране при постигането на междинни цели по отношение на ефективността на изпълнението и участието. Пряката подкрепа за МСП следва да се осъществява посредством клъстерни организации за следните цели: насърчаване на внедряването на авангардни технологии, нови бизнес модели, решения за ниски въглеродни емисии и ефективно използване на ресурсите, творчество и дизайн, усъвършенстване на уменията, привличане на таланти, ускоряване на предприемачеството и интернационализация. За да се улеснят промишленият преход и изпълнението на стратегии за интелигентна специализация, в допълнение към посочената пряка помощ за МСП следва да бъдат включени и други специализирани участници за оказване на подкрепа на МСП. Следователно Програмата следва да има принос за иновационните центрове на Съюза, по-специално за цифровите му иновационни центрове, и за инвестициите, правени в рамките на политиката на сближаване и програма „Хоризонт Европа“, и да изгражда връзки с тези центрове. Може да бъдат проучени и полезните взаимодействия с програмата „Еразъм+“, създадена с Регламент (ЕС) XXXX/XXX на Европейския парламент и на Съвета ([18]).

(35) Програмата следва да спомага за укрепване на отношенията между предприятията, особено МСП, от една страна, и университетите, научноизследователските центрове и други институции, участващи в процеса на създаване и разпространение на знания, от друга. Тази връзка може да спомогне за подобряване на способността на предприятията за справяне със стратегическите предизвикателства, които поражда новата международна обстановка.

(36) Поради по-малкия си размер МСП се сблъскват със специфични пречки по отношение на растежа. За тях е особено трудно да се развиват и да разширяват някои от бизнес дейностите си. Въз основа на успеха, извлечените поуки и опита във връзка с инструмента за МСП и клъстерните проекти на Съюза за нови промишлени вериги за създаване на стойност в рамките на „Хоризонт 2020“, създадена с Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([19]), Програмата следва да предоставя подкрепа за дейности по разрастването на МСП на всички ключови етапи от тяхното развитие, включително подкрепа за дейности по интернационализация, внедряване на иновации и търговска реализация. Тази подкрепа ще допълва подкрепата от Европейския съвет по иновациите в рамките на „Хоризонт Европа“, която ще бъде основно съсредоточена върху радикалните и революционни иновации, и следователно върху новаторските МСП, насочени по-специално към иновациите, създаващи пазари, като същевременно се подкрепят всички видове иновации, включително постепенните иновации.

([18]) Регламент (ЕС) XXXX/XXX на Европейския парламент и на Съвета от XXX за създаване на „Еразъм+“: програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1288/2013 (все още непубликуван в Официален вестник).

([19]) Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за установяване на „Хоризонт 2020“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.) и за отмяна на Решение № 1982/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 104).

(37) Творчеството и всички форми на иновации, включително иновации за повишаване на ресурсната и енергийната ефективност, са от решаващо значение за конкурентоспособността на промишлените вериги за създаване на стойност в Съюза. Те са катализатори за модернизацията на предприемаческия и промишления сектор и допринасят за интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж. Внедряването им от МСП обаче все още изостава. Поради това Програмата следва да подкрепя целенасочените действия, мрежите и партньорствата за основани на творчеството иновации, за да даде възможност на МСП за овладяване на екологичния и цифровия преход по всички промишлени вериги за създаване на стойност и екосистеми.

(38) Европейските стандарти играят важна роля на вътрешния пазар. Те са от жизненоважно значение за конкурентоспособността на предприятията, и особено на МСП. Европейските стандарти са също така ключов инструмент в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза в редица ключови области, чрез които се цели насърчаване на екологичния и цифровия преход, например енергетиката, изменението на климата и опазването на околната среда, информационните и комуникационните технологии, устойчивото използване и рециклирането на ресурсите, иновациите, безопасността на продуктите, защитата на потребителите, безопасността на работниците и условията на труд, и застаряването на населението, поради което имат положителен принос за обществото като цяло. За да бъде приносът им максимален, опитът показва, че трябва да се подобрят бързината и своевременността на изготвяне на стандартите и да се положат повече усилия с цел по-активно включване на всички заинтересовани лица, включително такива, представляващи потребителите.

(39) Дейностите в сферата на европейската стандартизация се уреждат с Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета ([20]) и се изпълняват посредством дългогодишно публично-частно партньорство, което е от основно значение за постигането на целите, определени в посочения регламент, както и тези, съдържащи се в общите и секторните политики на Съюза в областта на стандартизацията.

(40) Наличието на добре функциониращa обща рамка за финансова и нефинансова отчетност е от съществено значение за вътрешния пазар, за ефективното функциониране на финансовите пазари и за постигането на интегриран пазар за финансови услуги в контекста на банковия съюз и съюза на капиталовите пазари.

(41) В съответствие с Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета ([21]) Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Съвета по международни счетоводни стандарти, и свързаните с тях тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО трябва да бъдат включени в правото на Съюза, за да бъдат прилагани от дружествата, чиито ценни книжа са допуснати за търговия на регулиран пазар в Съюза, единствено ако МСФО отговарят на изискванията, посочени в същия регламент, включително изискването отчетите да дават „вярна и точна представа“, както е предвидено в Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([22]), и да допринасят за европейския обществен интерес. Такива международни счетоводни стандарти следва да бъдат разработвани в условията на прозрачност и демократична отчетност. Следователно МСФО играят важна роля при функционирането на вътрешния пазар, поради което Съюзът е пряко заинтересован да гарантира, че процесът, чрез който се разработват и одобряват МСФО, води до установяването на стандарти, съответстващи на изискванията на правната уредба на вътрешния пазар. Поради това е от съществено значение в Програмата да се установят подходящи механизми за финансиране на Фондацията за МСФО.

(42) Предвид ролята на Европейската консултативна група за финансова отчетност (EFRAG) за извършването на оценка дали МСФО отговарят на изискванията на правото и политиката на Съюза, както е предвидено в Регламент (ЕО) № 1606/2002, е необходимо също така Съюзът да осигури стабилно финансиране за EFRAG и съответно да допринесе за обезпечаване на необходимите средства чрез Програмата. Техническата работа на EFRAG следва да бъде съсредоточена върху предоставянето на технически консултации на Комисията относно одобрението на МСФО, както и върху подходящото ниво на участие на Съюза в процеса на разработване на тези МСФО, и следва да гарантира, че интересите на Съюза се отчитат в необходимата степен в процеса на определяне на международни стандарти. Посочените интереси следва да включват концепцията за „предпазливост“, запазването на изискването за „вярна и точна представа“, предвидено в Директива 2013/34/ЕС, и за европейския обществен интерес, определен в Регламент (ЕО) № 1606/2002, като се отчита въздействието на МСФО върху финансовата стабилност и икономиката. Като част

([20]) Регламент (ЕС) № 1025/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно европейската стандартизация, за изменение на директиви 89/686/ЕИО и 93/15/ЕИО на Съвета и на директиви 94/9/ЕО, 94/25/ЕО, 95/16/ЕО, 97/23/ЕО, 98/34/ЕО, 2004/22/ЕО, 2007/23/ЕО, 2009/23/ЕО и 2009/105/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Решение 87/95/ЕИО на Съвета и на Решение № 1673/2006/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 316, 14.11.2012 г., стр. 12).

([21]) Регламент (ЕО) № 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 19 юли 2002 г. за прилагането на международните счетоводни стандарти (ОВ L 243, 11.9.2002 г., стр. 1).

([22]) Директива 2013/34/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 г. относно годишните финансови отчети, консолидираните финансови отчети и свързаните доклади на някои видове предприятия и за изменение на Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета (ОВ L 182, 29.6.2013 г., стр. 19).

от EFRAG беше създадена Европейска лаборатория за корпоративна отчетност с цел насърчаване на иновациите и развиването на най-добри практики за корпоративно отчитане. Тя предоставя форум, в който дружествата и инвеститорите могат да обменят най-добри практики по-специално в областта на нефинансовото отчитане и отчитането във връзка с устойчивостта. Въз основа на тази работа EFRAG също следва да допринася за разработването на стандарти за нефинансова отчетност.

(43) В областта на задължителния одит през 2005 г. Мониторинговата група — международна организация, която отговаря за наблюдението на реформата на управлението на Международната федерация на счетоводителите (МФС) — създаде Надзорния съвет за отчитане и отразяване на обществения интерес (PIOB). Ролята на PIOB е да наблюдава процеса, който води до приемането на Международни стандарти за одит (ISA), и други дейности на МФС от обществен интерес. ISA могат да бъдат приети за прилагане в Съюза, при условие по-специално, че са разработени в рамките на надлежен процес, при публичен надзор и прозрачност в съответствие с изискванията по член 26 от Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([23]). Предвид въвеждането на ISA в Съюза и ключовата роля на PIOB за гарантиране на съответствието им с изискванията, установени в Директива 2006/43/ЕО, е важно в Програмата да се осигурят подходящи механизми за финансиране на PIOB.

(44) Съюзът способства да се осигури високо равнище на защита на потребителите, да им се предоставят повече възможности и те да се поставят в центъра на вътрешния пазар, като подкрепя и допълва политиките на държавите членки в стремеж да гарантира, че, когато действат като потребители, гражданите могат да използват пълноценно предимствата на вътрешния пазар, като същевременно тяхната безопасност и законните и икономическите им интереси са ефективно обезпечени чрез конкретни действия. Необходимо е също така Съюзът да гарантира, че законодателството за защита на потребителите и за безопасност на продуктите се прилага правилно и по еднакъв начин навсякъде и че предприятията се ползват от еднакви условия, вследствие на което конкуренцията на вътрешния пазар е лоялна. Освен това е необходимо на потребителите да се предоставят повече възможности, стимули и съдействие да вземат устойчиви и информирани решения, като по този начин се допринесе за устойчива, енергийно и ресурсно ефективна и кръгова икономика.

(45) Програмата следва да цели повишаване на осведомеността на потребителите, предприятията, представители на гражданското общество и органите по отношение на законодателството на Съюза за защита на потребителите и безопасност на продуктите. Наред с това тя следва да предостави повече възможности на потребителите и техните представителни организации на национално равнище и на равнището на Съюза. Това следва да бъде осъществено по-конкретно чрез оказване на подкрепа на Европейското бюро на съюзите на потребителите (BEUC) — утвърдена и общопризната неправителствена организация с дългогодишна практика, представляваща интересите на потребителите по въпроси, засягащи всички релевантни политики на Съюза, което е позволило на тази организация да развие засилено взаимодействие за подобряване на защитата на потребителите. Това следва да бъде осъществено по-специално и чрез подкрепа за Европейската асоциация за координация на представляването на интересите на потребителите в процеса на стандартизация (ANEC), която представлява интересите на потребителите по въпроси, свързани със стандартизацията. В този процес следва да се обърне особено внимание на новите пазарни потребности в контекста на насърчаването на устойчивото потребление, като се акцентира по-специално на действията за борба с практиките за планирано остаряване, които са заблуждаващи, и с други подвеждащи практики, като неверните твърдения за екологосъобразност, чрез по-добро информиране на потребителите за трайността и възможностите за ремонт. Специално внимание следва да се обърне също на преодоляването на слабостите и преодоляването на предизвикателствата, пораждани от цифровизацията на икономиката, например по отношение на свързаните с интернет продукти, „интернет на нещата“, изкуствения интелект и използването на алгоритми, и развитието на нови модели на потребление и бизнес модели. Програмата следва да подкрепя действия за изготвянето на релевантна информация за пазарите, включително публикуването на индекси на Съюза за потребителите.

(46) Програмата следва да подкрепя националните компетентни органи, включително отговарящите за контрола за безопасността на продуктите, които си сътрудничат, по-специално чрез системата на Съюза за бърз обмен на информация за опасни продукти. Наред с това тя следва да способства за прилагането на Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([24]) и Регламент (ЕО) № 765/2008 по отношение на защитата на потребителите и

([23]) Директива 2006/43/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2006 г. относно задължителния одит на годишните счетоводни отчети и консолидираните счетоводни отчети, за изменение на директиви 78/660/ЕИО и 83/349/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 84/253/ЕИО на Съвета (ОВ L 157, 9.6.2006 г., стр. 87).

([24]) Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. относно общата безопасност на продуктите (ОВ L 11, 15.1.2002 г., стр. 4).

безопасността на продуктите и да подкрепя Мрежата за сътрудничество в областта на защитата на потребителите и международното сътрудничество между компетентните органи в трети държави и в Съюза. Програмата следва също да се стреми да гарантира достъп на всички потребители и търговци до качествени механизми за извънсъдебно разрешаване на спорове, онлайн решаване на спорове и до информация за процедурите за участие в искове за правна защита.

(47) Програмата следва да подкрепя и мрежата на европейските потребителски центрове, която помага на потребителите да се ползват от предоставяните им от Съюза потребителски права при трансграничното закупуване на стоки и услуги в рамките на вътрешния пазар и Европейското икономическо пространство, било то онлайн или при пътуване. Обхващащата 29 центъра мрежа, която над 15 години бе финансирана съвместно от програмите на Съюза за потребителите, е доказала своята добавена стойност за укрепване на доверието на потребителите и търговците във вътрешния пазар. Тя обработва над 120 000 искания на потребители годишно и достига до милиони граждани чрез своите медийни и онлайн информационни дейности. Тази мрежа е една от най-високо ценените мрежи в Съюза за оказване на съдействие на гражданите и повечето от нейните центрове разполагат със звена за контакт, предоставящи съвети по въпроси, свързани с правото в областта на вътрешния пазар, като например Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([25]). Оценките подчертаха колко е важно центровете да продължат да функционират. Мрежата на европейските потребителски центрове може да бъде и важен източник на информация за предизвикателствата и проблемите, с които се сблъскват потребителите на местно равнище, които са от значение за изготвянето на политиките на Съюза и за защитата на интересите на потребителите. Планира се също така мрежата да постигне договорености за реципрочност със сходни структури в трети държави.

(48) Директиви 98/6/ЕО ([26]), 2005/29/ЕО ([27]), 2011/83/ЕС ([28]), (ЕС) 2019/2161 ([29]) и (ЕС) 2020/1828 ([30]) на Европейския парламент и на Съвета бяха приети с цел да се гарантира, *inter alia*, равното третиране на потребителите в рамките на вътрешния пазар по отношение на трансграничните въпроси, като например продажбата на несъответстващи на изискванията продукти в автомобилния сектор, двойните стандарти за качество на продуктите или проблемите на пътниците при отмяна или голямо закъснение на полети. Тези нормативни актове са насочени и към укрепване на капацитета за правоприлагане на държавите членки, повишаване на безопасността на продуктите, разширяване на международното сътрудничество и създаване на нови възможности за правна защита, по-специално чрез представителни искове от квалифицирани органи. През май 2017 г. Комисията извърши проверка за пригодност на правото за защита на потребителите и маркетинговото право на Съюза, която разкри необходимостта от по-добро прилагане на правилата и от улесняване на правната защита, когато потребители са били увредени от нарушения на правото за защита на потребителите. С оглед на тази проверка за пригодност, подкрепата за цялостното изпълнение на посочените директиви и действия и насърчаването на трансграничното им прилагане следва да бъдат приоритет.

(49) Гражданите са особено засегнати от функционирането на финансовите пазари и следователно трябва да бъдат допълнително информирани за съответните права, рискове и ползи. Финансовите пазари са ключов елемент на вътрешния пазар и се нуждаят от стабилна рамка за регулиране и надзор, която гарантира не само финансова стабилност и устойчивост на икономиката, но осигурява и висока степен на защита на потребителите и останалите крайни ползватели на финансови услуги, включително индивидуални инвеститори, вложители, титуляри на

([25]) Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36).

([26]) Директива 98/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно защитата на потребителите при обозначаването на цените на стоките, предлагани на потребителите (ОВ L 80, 18.3.1998 г., стр. 27).

([27]) Директива 2005/29/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) (ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22).

([28]) Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64).

([29]) Директива (ЕС) 2019/2161 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и на директиви 98/6/ЕО, 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на по-доброто прилагане и модернизирането на правилата за защита на потребителите в Съюза (ОВ L 328, 18.12.2019 г., стр. 7).

([30]) Директива (ЕС) 2020/1828 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2020 г. относно представителни искове за защита на колективните интереси на потребителите и за отмяна на Директива 2009/22/ЕО (ОВ L 409, 4.12.2020 г., стр. 1).

застрахователни полици, членове и бенефициери на пенсионни фондове, индивидуални акционери, заемополучатели и МСП. Програмата следва да допринася за повишаване на капацитета на потребителите и останалите крайни ползватели на финансови услуги да участват в изготвянето на политиките, включително чрез изготвянето и разпространението на ясна, пълна и лесна за ползване информация относно продуктите, предоставяни на финансовите пазари.

(50) Поради това Програмата следва да продължи да подкрепя специфичните дейности, обхванати от програмата за изграждане на капацитет за периода 2017—2020 г. за засилване на участието на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги в изготвянето на политиката на Съюза, предвидена в Регламент (ЕС) 2017/826 на Европейския парламент и на Съвета ([31]), с която бяха продължени пилотния проект и подготвителното действие за периода 2012—2017 г. Това е необходимо, за да се гарантира, че изготвящите политиките са запознати със становищата на заинтересованите страни, различни от тези на специалистите от финансовия сектор, и да се осигури по-добро представителство на интересите на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги. Програмата следва непрекъснато да развива своята методика и най-добри практики относно начините за повишаване на ангажираността на потребителите и на крайните ползватели на финансови услуги, за да се установят проблемите, които са от значение за изготвянето на политиките на Съюза, и да се гарантира защитата на интересите на потребителите в областта на финансовите услуги. Това следва да подобри политиките за финансовите услуги, особено онези, които са насочени към по-добро разбиране от обществеността на належащите проблеми при финансовото регулиране и по-висока финансова грамотност.

(51) В контекста на пилотния проект и на подготвителното действие за 2012—2017 г. Комисията отпусна безвъзмездни средства на две организации след открита годишна покана за представяне на предложения. Двете организации са Finance Watch, създадена през 2011 г. с безвъзмездни средства от Съюза като международно сдружение с нестопанска цел съгласно белгийското право, и Better Finance, която е резултат на последователни реорганизации и преименувания след 2009 г. на вече съществуващи европейски федерации на инвеститори и акционери. Програмата за изграждане на капацитет, създадена съгласно Регламент (ЕС) 2017/826, определя същите тези две организации за единствени бенефициери. Следователно е необходимо съфинансирането на тези организации да продължи в контекста на Програмата. Това финансиране обаче следва да бъде подложено на задълбочена оценка на ефективността и оказаното въздействие спрямо постигането на преследваните цели. В тази връзка, ако се появят други потенциални бенефициери, сред чиито основни цели и дейности се нарежда и представителство на интересите на потребителите и крайните ползватели на равнището на Съюза и чиято членска маса има широк географски обхват и покрива широк спектър от интереси, за тях следва да бъде отворена покана за представяне на предложения.

(52) Ефективното функциониране на вътрешния пазар и защитата на потребителите изискват високо равнище на здравна защита в сферата на растенията, животните, храните и фуражите. Наличието на безопасна и устойчива верига за доставки на храни е предпоставка за функционирането на обществото и за вътрешния пазар. Предотвратяването на трансгранични здравни кризи и на свързани с храните кризи е изключително важно, тъй като те нарушават функционирането на вътрешния пазар, като ограничават движението на хора и стоки и предизвикват смущения в производството и потреблението. Поради това Програмата следва да подкрепя конкретни действия, например предприемане на спешни мерки в кризисни ситуации, засягащи здравето на животните и растенията.

(53) Общата цел на правото на Съюза в областта на растенията, животните, храните и фуражите е да обезпечи високо ниво на защита на здравето на хората, животните и растенията по цялата хранителна верига, да способства за постигането на по-хуманно отношение към животните, да допринесе за високо равнище на защита и информация за потребителите и високо равнище на опазване на околната среда, включително за опазването на биологичното разнообразие, като се отчитат ситуациите, предизвикани от потенциалното въздействие на изменението на климата в държавите членки, и едновременно с това се подобрява устойчивостта на производството на храни и фуражи, допринася се за постигането на продоволствена сигурност и достъпни цени, за намаляване на разхищението на храни, за повишаване на стандартите за качество на продуктите в целия Съюз, за засилване на конкурентоспособността на хранителната и фуражната промишленост на Съюза и за създаването на работни места, включително чрез стимулиране на научните изследвания и иновациите.

([31]) Регламент (ЕС) 2017/826 на Европейския парламент и на Съвета от 17 май 2017 г. за създаване на програма на Съюза в подкрепа на специфични дейности за засилване на участието на потребителите и останалите крайни ползватели на финансови услуги в изготвянето на политиката на Съюза в областта на финансовите услуги за периода 2017—2020 г. (ОВ L 129, 19.5.2017 г., стр. 17).

(54) С оглед на специфичния характер на действията, отнасящи се до високо ниво на защита на здравето на хората, животните и растенията, е необходимо в настоящия регламент да бъдат предвидени специални критерии за допустимост по отношение на предоставянето на безвъзмездни средства и използването на обществени поръчки. По-специално, чрез дерогация от принципа за забрана за отпускане със задна дата, заложен в Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета ([32]) („Финансовия регламент“), разходите за спешни мерки, поради неотложния им и непредвидим характер, следва да бъдат допустими, включително разходите, извършени в резултат на съмнение за поява на болест или вредител, при условие че тази поява впоследствие бъде потвърдена и съобщена на Комисията. Комисията следва да поеме съответните бюджетни задължения и да извърши плащането на допустимите разходи след подписване на правните задължения и оценка на заявленията за плащане, представени от държавите членки. Допустими следва да бъдат и разходите за мерки за наблюдение, превенция и защита, предприети в случай на пряка заплаха за здравния статус в Съюза вследствие на появата или развитието на територията на трета държава, държава членка или нейни отвъдморски страни и територии на някои болести по животните и зоонози, както и разходите за предприети мерки за защита или други относими дейности, извършени в подкрепа на фитосанитарния статус в Съюза.

(55) Като се има предвид нарастващата глобализация в сферата на растенията, животните, храните и фуражите, официалният контрол, извършван от държавите членки, е основен инструмент за проверка и мониторинг на въвеждането, спазването и прилагането на съответните изисквания на Съюза, включително по отношение на вноса. Ефективността и ефикасността на системите за официален контрол играят решаваща роля за поддържането на висока степен на безопасност по цялата хранителна верига и на доверието на потребителите, като същевременно осигуряват високо ниво на опазване на околната среда и хуманно отношение към животните. За такива мерки за контрол следва да се осигури финансова подкрепа от Съюза. По-специално следва да се осигури финансов принос за референтните лаборатории на Европейския съюз, за да се подпомогне покриването на разходите, произтичащи от изпълнението на одобрени от Комисията работни програми, като такъв принос може да се предостави и на националните фитосанитарни референтни лаборатории и националните референтни лаборатории за здравето на животните, които съгласно Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета ([33]) следва да се ползват от адекватни финансови ресурси, предоставени от държавите членки, при условие че може ясно да се демонстрира, че извършваните дейности представляват добавена стойност от Съюза и че по Програмата е налично достатъчно финансиране за оказване на подкрепа на тези дейности. Освен това, тъй като ефективността на официалния контрол зависи също от присъствието в контролните органи на служители, които са добре обучени и добре запознати с правото на Съюза, Съюзът следва да може да допринася за тяхното обучение и подходящи програми за обмен, организирани от компетентните органи.

(56) Антимикробната резистентност е все по-сериозен здравен проблем в Съюза и в световен план. Поради това следва да е възможно по Програмата да се съфинансират мерки за оказване на подкрепа в борбата срещу антимикробната резистентност.

(57) Висококачествената европейска статистика, разработвана, изготвяна и разпространявана по Програмата съгласно Регламент (ЕО) № 223/2009, е от първостепенно значение за основаното на факти вземане на решения. Европейската статистика следва да се предоставя своевременно и следва да допринася за изпълнението на политиките на Съюза, посочени в ДФЕС, и по-специално за засиленото и интегрирано икономическо управление, социалното, икономическото и териториалното сближаване, устойчивото развитие, селскостопанската политика, социалното измерение на Европа и глобализацията.

([32]) Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

([33]) Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕИО, 89/662/ЕИО, 90/425/ЕИО, 91/496/ЕИО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕИО на Съвета (Регламент относно официалния контрол) (ОВ L 95, 7.4.2017 г., стр. 1).

(58) Европейската статистика е абсолютно необходима за процеса на вземане на решения на Съюза и за измерване на ефективността и въздействието на инициативите на Съюза. Поради това е важно да се осигури непрекъснато предоставяне и разработване на европейска статистика, като се възприеме подход на равнището на Съюза в по-широк контекст от вътрешния пазар, за да се обхванат всички дейности и области на политиката на Съюза, включително да се предостави възможност на предприятията и гражданите да вземат информирани решения.

(59) Предвид хоризонталния характер на рамката за разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика по смисъла на Регламент (ЕО) № 223/2009, по отношение на нея се прилагат специфични изисквания, и по-специално изискванията, предвидени в посочения регламент, по отношение на спазването на статистическите принципи, както и функционирането на Европейската статистическа система и нейното управление, включително ролята и задачите, възложени на Комитета на Европейската статистическа система и на Комисията (Евростат), и създаването и изпълнението на програмирането на статистическите дейности.

(60) Проектът на частта от Програмата относно рамката за разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика беше представен за предварително разглеждане на Комитета на Европейската статистическа система в съответствие с Регламент (ЕО) № 223/2009.

(61) Съюзът и държавите членки са поели ангажимент да играят водеща роля в изпълнението на Програмата на ООН до 2030 г. за устойчиво развитие. Чрез приноса си за изпълнението на Програмата до 2030 г. Съюзът и държавите членки ще спомогнат за изграждането на по-силна, по-устойчива, приобщаваща, сигурна и благоденстваща Европа. Програмата следва да допринася за изпълнението на Програмата до 2030 г., включително чрез балансиране на икономическото, социалното и екологичното измерение на устойчивото развитие, като за тази цел се предвиди ясен и видим ангажимент за интегриране на целите за устойчиво развитие на Организацията на обединените нации.

(62) Като се има предвид значението на борбата с изменението на климата съгласно ангажиментите на Съюза за изпълнение на Парижкото споразумение, прието съгласно Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата, и целите на ООН за устойчиво развитие, с настоящата програма се цели да се допринесе за интегриране на действията в областта на климата и за постигане на общата цел 30 % от бюджетните разходи на Съюза да се насочат към цели във връзка с климата. Необходимите действия ще бъдат определени по време на подготовката и изпълнението на Програмата и ще бъдат преразгледани в рамките на съответните процеси на оценка и преглед. В този контекст, Програмата следва да подкрепя дейности, които се осъществяват при зачитане на стандартите и приоритетите на Съюза в областта на климата и околната среда и които няма да нанесат значителни вреди на екологичните цели по смисъла на Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета ([34]).

(63) С настоящия регламент се определя финансов пакет за програмата, който представлява основната референтна сума по смисъла на точка 18 от Междуинституционално споразумение от 16 декември 2020 г. между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия относно бюджетната дисциплина, сътрудничеството по бюджетни въпроси и доброто финансово управление и относно новите собствени ресурси, включително пътна карта за въвеждането на нови собствени ресурси ([35]) за Европейския парламент и за Съвета в рамките на годишната бюджетна процедура.

(64) Споразумението за Европейското икономическо пространство ([36]) предвижда сътрудничество в областите от обхвата на Програмата между Съюза и неговите държави членки, от една страна, и държавите от Европейската асоциация за свободна търговия, участващи в Европейското икономическо пространство (ЕИП), от друга. Освен това следва да бъде възможно Програмата да се отвори за участие на присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидатки, държави в рамките на Европейската политика за съседство и други трети държави. Освен това в областта на европейската статистика Програмата следва да бъде отворена за Швейцария в съответствие със Споразумението между Европейската общност и Конфедерация Швейцария за сътрудничество в областта на статистиката ([37]).

([34]) Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 г. за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (ОВ L 198, 22.6.2020 г., стр. 13).
([35]) ОВ L 433 I, 22.12.2020 г., стр. 28.
([36]) ОВ L 1, 3.1.1994 г., стр. 3.
([37]) ОВ L 90, 28.3.2006 г., стр. 2.

(65) Трети държави, които са членки на ЕИП, могат да участват в програми на Съюза в рамките на сътрудничеството, установено съгласно Споразумението за Европейското икономическо пространство, което предвижда, че програмите се изпълняват въз основа на решение, прието съгласно посоченото споразумение. Трети държави могат също да участват въз основа на други правни инструменти. В настоящия регламент следва да бъде въведена специална разпоредба, съдържаща изискването третите държави да предоставят правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, на Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и на Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия.

(66) Финансовият регламент се прилага за настоящата програма. Във Финансовия регламент са предвидени правилата относно изпълнението на бюджета на Съюза, включително правилата относно безвъзмездните средства, наградите, поръчките, непрякото управление, финансовите инструменти, бюджетните гаранции, финансовата помощ и възстановяването на разходите на външните експерти.

(67) Действията, изпълнявани в рамките на предходните програми и бюджетни редове, се оказаха адекватни и следва да бъдат запазени. Въведените по Програмата нови действия имат за цел по-специално да засилят по-специално доброто функциониране на вътрешния пазар. От съображения за по-голямо опростяване и гъвкавост при изпълнението на Програмата и съответно за по-оптимално реализиране на нейните цели, действията следва да бъдат определени само посредством общи, широкоприложими категории. В Програмата следва да бъдат включени и списъци с примерни дейности, свързани със специфични цели в областите на конкурентоспособността и защитата на потребителите, или специфични дейности, произтичащи от регулаторни изисквания, например специфични дейности в областта на стандартизацията, надзора на пазара, растенията, животните, храните и фуражите и европейската статистика.

(68) Необходимо е да се уточнят някои категории допустими за финансиране субекти, както и субектите, които следва да бъдат допустими за финансиране без покана за представяне на предложения.

(69) Предвид нарастващата взаимосвързаност и цифровизация на глобалната икономика Програмата следва да продължи да предлага възможност за включване в определени дейности на външни експерти, например служители на трети държави, представители на международни организации или икономически оператори.

(70) Необходимо е да се определят специфични критерии за правилата за съфинансиране и допустимите разходи. Тъй като за някои от специфичните цели може да бъде необходимо размерът на допустимите разходи да се финансира изцяло, следва да се допуска дерогация от член 190 от Финансовия регламент.

(71) Съгласно член 193, параграф 2, втора алинея, буква а) от Финансовия регламент безвъзмездни средства могат да бъдат предоставени за действие, което вече е започнало, ако заявителят може да обоснове необходимостта от започване на действието преди подписването на споразумението за предоставяне на безвъзмездни средства. В подобни случаи разходите, направени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства, по принцип не са допустими, но по изключение това следва да бъде възможно, като се има предвид забавеното влизане в сила на настоящата програма и за да се избегне прекъсване в подкрепата от Съюза, което би могло да накърни интересите на Съюза. По тази причина, когато това е необходимо за да се осигури приемственост и за ограничен срок в началото на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., разходите за действие, което вече е започнало, следва да бъдат допустими от 1 януари 2021 г., дори ако тези разходи са направени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства. По същите причини и при същите условия и като дерогация от член 193, параграф 4 от Финансовия регламент разходи, направени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства следва да бъдат допустими, когато става дума за безвъзмездни средства за оперативни разходи.

(72) В съответствие с ангажимента на Комисията, заявен в съобщението ѝ от 19 октомври 2010 г. „Преглед на бюджета на ЕС“, и за да се осигури съгласуваност и опростяване на програмите за финансиране, ресурсите следва да бъдат споделени с други инструменти на Съюза за финансиране, ако предвидените действия по Програмата са насочени към цели, които са общи за различни инструменти за финансиране, като обаче се изключва двойно финансиране.

(73) Програмата следва да допринесе за цялостната подкрепа, насочена към удовлетворяване на специфичните нужди на най-отдалечените региони и тяхното интегриране във вътрешния пазар, което неотдавна беше отново потвърдено от Комисията в съобщението ѝ „Засилено и обновено стратегическо партньорство с най-отдалечените региони на ЕС“.

(74) Програмата следва да насърчава полезното взаимодействие, като в същото време избягва дублирането със свързани програми и действия на Съюза в същата област. Действията по Програмата следва да допълват действията по програми „Митници“ и „Фискалис“, създадени съответно с Регламент (ЕС) 2021/444 на Европейския парламент и на Съвета ([38]) и Регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на програма „Фискалис“ за сътрудничество в областта на данъчното облагане, които също са насочени към оказване на подкрепа и подобряване на функционирането на вътрешния пазар.

(75) Програмата следва да насърчава полезното взаимодействие и взаимното допълване по отношение на подкрепата за МСП и предприемачеството по линия на Европейския фонд за регионално развитие, създаден с Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и относно Кохезионния фонд. Освен това компонентът на политиката, свързан с МСП, на фонд InvestEU ще гарантира подкрепа посредством дългови и капиталови инструменти за подобряване на достъпа на МСП до финансиране и наличието на финансиране за МСП. Програмата следва да се стреми и към полезни взаимодействия с Космическата програма, създадена с Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета ([39]), по отношение на насърчаването на МСП да се ползват от революционни иновации и други решения, разработени в рамките на тази програма.

(76) Програмата следва да насърчава полезните взаимодействия с програма „Хоризонт Европа“, чиято цел е да се насърчават научните изследвания и иновациите. Това следва да се отнася по-специално за взаимното допълване с действията на бъдещия Европейски съвет по иновациите за новаторски дружества, както и за подкрепата за услугите за МСП, по-специално чрез мрежата EEN.

(77) Програмата следва да насърчава полезните взаимодействия и взаимното допълване по отношение на програма „Цифрова Европа“, с която се цели насърчаване на цифровизацията на икономиката на Съюза и публичния сектор, като същевременно се повишава киберсигурността.

(78) Освен това с Програмата следва да се търсят полезни взаимодействия с програма „Правосъдие“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/693 на Европейския парламент и на Съвета ([40]), която има за цел да подпомогне по-нататъшното развитие на европейско пространство на правосъдие за ефективност на националните правосъдни системи, тъй като това е от ключово значение за осигуряването на условия за създаване на справедлива и разходно ефективна икономика на Съюза.

(79) Програмата следва да насърчава полезните взаимодействия с програма „Еразъм+“, програма „Европейски корпус за солидарност“, създадена с Регламент (ЕС) XXXX/XXX на Европейския парламент и на Съвета ([41]), и Европейския социален фонд плюс, създаден с Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+), в областта на трудовата и младежката мобилност, която е от основно значение за доброто функциониране на вътрешния пазар.

(80) Накрая, действия като ветеринарни и фитосанитарни мерки в случай на кризи, свързани със здравето на животните и растенията, могат да се допълват от пазарно ориентирани интервенции в рамките на програмирането за общата селскостопанска политика на Съюза.

(81) Действията, изпълнявани по Програмата, следва да имат явна добавена стойност от Съюза и да са насочени към коригиране на неефективността на пазара или на неоптималните инвестиционни ситуации по пропорционален начин, без да се дублира или измества частното финансиране.

(82) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да се предоставят изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета ([42]). Процедурата по консултиране следва да се използва за приемането на работни програми за изпълнение на действията, допринасящи за предоставянето на повече възможности на потребителите.

([38]) Регламент (ЕС) 2021/444 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2021 година за създаване на програма „Митници“ за сътрудничество в областта на митниците и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1294/2013 (ОВ L 87, 15.3.2021 г., стр. 1).

([39]) Регламент (ЕС) 2021/696 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 година създаване на космическа програма на Съюза и на Агенция на Европейския съюз за космическата програма и за отмяна на регламенти (ЕС) № 912/2010, (ЕС) № 1285/2013 и (ЕС) № 377/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС (ОВ L ..., 12.5.2021 г.).

([40]) Регламент (ЕС) 2021/693 на Европейския парламент и на Съвета от 28 април 2021 година за създаване на програма „Правосъдие“ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1382/2013 (ОВ L ..., 5.5.2021 г.).

([41]) Регламент (ЕС) XXXX/XXX на Европейския парламент и на Съвета от XXX за създаване на програма „Европейски корпус за солидарност“ и за отмяна на регламенти (ЕС) 2018/1475 и (ЕС) № 375/2014 (все още непубликуван в Официален вестник).

([42]) Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Процедурата по разглеждане следва да се използва съответно за приемането на актове за изпълнение, свързани с действията, допринасящи за конкурентоспособността на МСП, и за приемането на актове за изпълнение, свързани с работните програми за изпълнение на действията, допринасящи за високо равнище на защита на здравето на хората, животните и растенията, за определяне на по-ниски нива на съфинансиране, когато това е необходимо за действията, отнасящи се до спешни ветеринарни и фитосанитарни мерки и годишните и многогодишните национални ветеринарни и фитосанитарни програми, както и за приемането на актове за изпълнение, свързани с работните програми за изпълнение на действията, допринасящи за безопасността на храните и фуражите.

(83) Когато между специфичните цели на Програмата могат да бъдат реализирани полезни взаимодействия, необходимите разпоредби е възможно да бъдат въведени чрез съвместна работна програма.

(84) Формите на финансиране от Съюза и методите на изпълнение на Програмата следва да се избират въз основа на способността им за постигане на специфичните цели на действията и на конкретни резултати, като се отчитат по-специално добавената стойност от Съюза, разходите за контрол, административната тежест и очакваният риск от неспазване. В това отношение следва да се вземе предвид възможността за използване на еднократни суми, единни ставки и единични разходи, както и на финансиране, което не е свързано с разходи, съгласно член 125, параграф 1 от Финансовия регламент.

(85) За да се гарантира редовен мониторинг и докладване на постигнатия напредък и на ефективността и ефикасността на Програмата, от самото начало следва да се въведе подходяща рамка за мониторинг на действията и резултатите от нея. Този мониторинг и докладването следва да се основават на показатели, с които се измерва ефектът от действията по Програмата спрямо предварително определени основни параметри.

(86) Съгласно точки 22 и 23 от Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество ([43]) настоящата програма следва да се подложи на оценка въз основа на информацията, събрана в съответствие със специалните изисквания за мониторинг, като същевременно се избягват административната тежест, по-специално за държавите членки, и свръхрегулирането. Когато е целесъобразно, тези изисквания следва да включват измерими показатели, които да служат като основа за оценяване на въздействието на Програмата по места. Комисията следва да изготви междинен доклад за оценка относно постигането на целите на подкрепяните по Програмата действия, относно резултатите и въздействието, ефикасността на използването на ресурсите и добавената стойност от Съюза, както и окончателен доклад за оценка на въздействието в по-дългосрочен план, резултатите и устойчивостта на действията, както и взаимодействието с други програми.

(87) За мониторинг на подкрепата за МСП Програмата следва да използва измерими показатели за изпълнение. В зависимост от наличието на информация и когато е уместно, тези показатели следва да измерват резултатите и въздействието, постигнати от Програмата, спрямо нейните специфични цели и специфични целеви групи (например жени, младежи и възрастни хора). По-специално, при извършването на мониторинг е важно да се измерва подкрепата за екологичния и цифровия преход, интернационализацията и иновациите. Освен това при мониторинга следва да се вземат под внимание контекстуалните показатели, които не измерват резултатите по Програмата, а дават обща представа за средата, в която работят МСП.

(88) Въз основа на болестите по животните, посочени в Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета ([44]), Регламент (ЕО) № 2160/2003 на Европейския парламент и на Съвета ([45]), Директива 2003/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([46]) и Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета ([47]), следва да се изготви неизчерпателен списък на болестите по животните и зоонозите, във връзка с които е допустимо финансиране по линия на спешните мерки и по програмите за ликвидиране, контрол и надзор.

([43]) ОВ L 123, 12.5.2016 г., стр. 1.

([44]) Регламент (ЕО) № 999/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 г. относно определяне на правила за превенция, контрол и ликвидиране на някои трансмисивни спонгиформни енцефалопатии (ОВ L 147, 31.5.2001 г., стр. 1).

([45]) Регламент (ЕО) № 2160/2003 на Европейския парламент и на Съвета от 17 ноември 2003 г. относно контрола на салмонела и други специфични агенти, причиняващи зоонози, които присъстват в хранителната верига (ОВ L 325, 12.12.2003 г., стр. 1).

([46]) Директива 2003/99/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 ноември 2003 г. относно мониторинга на зоонозите и заразните агенти, причиняващи зоонози, за изменение на Решение 90/424/ЕИО на Съвета и за отмяна на Директива 92/117/ЕИО на Съвета (ОВ L 325, 12.12.2003 г., стр. 31).

([47]) Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 г. за заразните болести по животните и за изменение и отмяна на определени актове в областта на здравеопазването на животните (Законодателство за здравеопазването на животните) (ОВ L 84, 31.3.2016 г., стр. 1).

(89) С цел да се вземат предвид ситуации, предизвикани от болести по животните, които оказват значително влияние върху животновъдното производство или търговията с животни, развитието на зоонози, които представляват заплаха за хората, или развитието на науката или промените в епидемиологичната обстановка, както и болести по животните, които е вероятно да представляват нова заплаха за Съюза, на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС по отношение на изменението на списъка на болестите по животните и зоонозите. За да бъдат отчетени бъдещите промени по отношение на субектите, на които могат да бъдат предоставяни безвъзмездни средства по Програмата във връзка с представителството на интересите на потребителите на равнището на Съюза, на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС във връзка с изменението на списъка на тези субекти. С цел да се гарантира ефективна оценка на напредъка към постигането на целите на Програмата, на Комисията следва да се делегира правомощието да приема актове в съответствие с член 290 от ДФЕС във връзка с изменението, когато е необходимо, на списъка на показателите, използвани за измерване на постигането на специфичните цели, както и във връзка с допълването на настоящия регламент чрез създаването на рамка за мониторинг и оценка. От особена важност е по време на подготвителната си работа Комисията да проведе подходящи консултации, включително на експертно равнище, и тези консултации да бъдат проведени в съответствие с принципите, заложени в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество. Следва също да бъдат проведени консултации и със заинтересованите страни и асоциациите на потребителите. С цел осигуряване на равностойно участие при подготовката на делегираните актове, Европейският парламент и Съветът получават всички документи едновременно с експертите от държавите членки, като техните експерти получават систематично достъп до заседанията на експертните групи на Комисията, занимаващи се с подготовката на делегираните актове.

(90) Съгласно Решение 2013/755/ЕС на Съвета ([48]) физически лица и организации, установени в отвъдморски страни или територии, имат право да получават финансиране при спазване на правилата и целите на Програмата и на евентуалните договорености, приложими по отношение на държавата членка, с която е свързана съответната отвъдморска страна или територия.

(91) В съответствие с Финансовия регламент, Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([49]) и регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95 ([50]), (Евратом, ЕО) № 2185/96 ([51]) и (ЕС) 2017/1939 ([52]) на Съвета финансовите интереси на Съюза трябва да се защитават посредством пропорционални мерки, включително посредством мерки, свързани с предотвратяване, разкриване, коригиране и разследване на нередности, включително измами, със събиране на изгубени, недължимо платени или неправилно използвани средства и, когато е целесъобразно, с налагане на административни санкции. По-специално, в съответствие с регламенти (Евратом, ЕО) № 2185/96 и (ЕС, Евратом) № 883/2013 OLAF има правомощието да извършва административни разследвания, включително проверки и инспекции на място, с цел установяване наличието на измама, корупция или друга незаконна дейност, засягаща финансовите интереси на Съюза. В съответствие с Регламент (ЕС) 2017/1939 на Европейската прокуратура са предоставени правомощия да извършва разследване и наказателно преследване за престъпления срещу финансовите интереси на Съюза, както е предвидено в Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета ([53]). В съответствие с Финансовия регламент всички лица или субекти, получаващи средства от Съюза, трябва да оказват пълно съдействие за защита на финансовите интереси на Съюза, да предоставят правата и достъпа, необходими на Комисията, на OLAF, на Сметната палата и, по отношение на държавите членки, участващи в засилено сътрудничество съгласно Регламент (ЕС) 2017/1939, на Европейската прокуратура, и да гарантират, че всички трети лица, участващи в изпълнението на средства на Съюза, предоставят равностойни права.

(92) Хоризонталните финансови правила, приети от Европейския парламент и от Съвета на основание член 322 от ДФЕС, се прилагат към настоящия регламент. Тези правила са установени във Финансовия регламент и определят, по-специално, процедурата за съставяне и изпълнение на бюджета чрез безвъзмездни средства, награди, непряко

([48]) Решение 2013/755/ЕС на Съвета от 25 ноември 2013 г. за асоцииране на отвъдморските страни и територии към Европейския съюз („Решение за отвъдморско асоцииране“) (ОВ L 344, 19.12.2013 г., стр. 1).

([49]) Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 септември 2013 г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (Евратом) № 1074/1999 на Съвета (ОВ L 248, 18.9.2013 г., стр. 1).

([50]) Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности (ОВ L 312, 23.12.1995 г., стр. 1).

([51]) Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности (ОВ L 292, 15.11.1996 г., стр. 2).

([52]) Регламент (ЕС) 2017/1939 на Съвета от 12 октомври 2017 г. за установяване на засилено сътрудничество за създаване на Европейска прокуратура (ОВ L 283, 31.10.2017 г., стр. 1).

([53]) Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. относно борбата с измамите, засягащи финансовите интереси на Съюза, по наказателноправен ред (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 29).

управление, финансови инструменти, бюджетни гаранции, финансова помощ и възстановяване на разходите на външните експерти и предвиждат проверки по отношение на отговорността на финансовите участници. Правилата, приети на основание член 322 от ДФЕС, включват и общ режим на обвързаност с условия за защита на бюджета на Съюза.

(93) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета ([54]) урежда обработването на лични данни, извършвано в държавите членки в контекста на настоящия регламент и под надзора на компетентните органи на държавите членки. Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета ([55]) урежда обработването на лични данни, извършвано от Комисията в рамките на настоящия регламент и под надзора на Европейския надзорен орган по защита на данните. Всеки обмен или предаване на информация от компетентните органи трябва да бъде в съответствие с правилата за предаване на лични данни, предвидени в Регламент (ЕС) 2016/679, а всеки обмен или предаване на информация от страна на Комисията трябва да бъде в съответствие с правилата за предаване на лични данни, предвидени в Регламент (ЕС) 2018/1725.

(94) Регламент (ЕО) № 223/2009 определя правила за изготвянето на статистически данни в съответствие с принципа на статистическата поверителност и постановява, че националните статистически институти или други национални органи и Комисията (Евростат) трябва да предприемат всички необходими мерки, за да гарантират хармонизирането на принципите и насоките, що се отнася до физическата и логическата защита на поверителните данни.

(95) Доколкото целта на настоящия регламент, а именно създаването на програма за подобряване на функционирането на вътрешния пазар, конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията, особено на МСП, и защитата на потребителите, за областта на растенията, животните, храните и фуражите, както и за рамката за програмиране и финансиране на разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика за периода 2021-2027 г., не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки поради трансграничния характер на засегнатите въпроси, а поради по-големия потенциал за действие на равнището на Съюза може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел.

(96) Програмата следва също да гарантира по-голяма видимост и последователност на действията на Съюза в областта на вътрешния пазар, конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията, особено на МСП, и европейската статистика по отношение на гражданите на Съюза, предприятията и администрациите.

(97) Тъй като разпоредбите за изменение на правните актове изчерпват своето действие в момента на влизането си в сила, а измененията, които те внасят в други правни актове, стават част от тези правни актове в същия този момент, отмяната на Регламент (ЕС) № 652/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([56]) не засяга измененията, които вече са въведени с неговите разпоредби за изменение в други правни актове, и по-специално в Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета ([57]) и Директива 2008/90/ЕО на Съвета ([58]) по отношение на създаването на Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите, който остава в сила независимо от отмяната на Регламент (ЕС) № 652/2014.

([54]) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

([55]) Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

([56]) Регламент (ЕС) № 652/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. за установяване на разпоредби за управлението на разходите, свързани с хранителната верига, здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и растителния репродуктивен материал, за изменение на директиви 98/56/ЕО, 2000/29/ЕО и 2008/90/ЕО на Съвета, на регламенти (ЕО) № 178/2002, (ЕО) № 882/2004 и (ЕО) № 396/2005 на Европейския парламент и на Съвета, на Директива 2009/128/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на решения 66/399/ЕИО, 76/894/ЕИО и 2009/470/ЕО на Съвета (ОВ L 189, 27.6.2014 г., стр. 1).

([57]) Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).

([58]) Директива 2008/90/ЕО на Съвета от 29 септември 2008 г. относно предлагането на пазара на посадъчен материал от овощни растения и на овощни растения, предназначени за производство на плодове (преработена) (ОВ L 267, 8.10.2008 г., стр. 8).

(98) За да се осигури приемственост при предоставянето на подкрепа между програмите за периода 2014—2020 г. в областите конкурентоспособност и устойчивост на предприятията, особено на МСП, защита на потребителите, клиентите и крайните ползватели на финансови услуги, изготвяне на политиката в областта на финансовите услуги, областта на растенията, животните, храните и фуражите, и европейска статистика, създадени с Регламент (ЕС) № 1287/2013, Регламент (ЕС) № 254/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([59]), Регламент (ЕС) 2017/826, Регламент (ЕС) № 258/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([60]), Регламент (ЕС) № 652/2014, Регламент (ЕС) № 99/2013, и настоящата програма, по-специално по отношение на продължаването на многогодишните мерки и оценката на успехите по предишните програми, и да се даде възможност изпълнението да започне от началото на многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г., настоящият регламент следва да влезе в сила по спешност и да се прилага с обратно действие от 1 януари 2021 г. Считано от 1 януари 2028 г. бюджетните кредити за техническа и административна помощ следва да покриват, ако е необходимо, разходите, свързани с управлението на действия, които все още не са завършени към края на Програмата.

(99) Поради закъснялото влизане в сила на настоящия регламент не е възможно да се спазят сроковете за приемане на работните програми в областта на растенията, животните, храните и фуражите и за представянето от държавите членки на техните ветеринарни и фитосанитарни програми за 2021 г. и 2022 г., нито е възможно Комисията да спази сроковете за одобряването им. За да се гарантира правилното изпълнение на действията в сферата на растенията, животните, храните и фуражите през 2021 г. и 2022 г., тези срокове не следва да се прилагат за 2021 г. и 2022 г.

(100) Поради това Регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014 следва да бъдат отменени, считано от 1 януари 2021 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

ГЛАВА I

ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Член 1

Предмет

С настоящия регламент се създава програма за подобряване на функционирането на вътрешния пазар, конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията, особено на микро-, малките и средните предприятия, и защитата на потребителите, за управлението на разходите в областта на растенията, животните, храните и фуражите, както и за рамката за програмиране и финансиране, използвана за разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика по смисъла на член 13 от Регламент (ЕО) № 223/2009 (програма „Единен пазар“) (наричана по-нататък „Програмата“) за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2027 г. Срокът на Програмата е съобразен със срока на многогодишната финансова рамка.

С настоящия регламент се определят и целите на Програмата и действията, допустими за изпълнението на тези цели, бюджетът за периода 2021—2027 г., формите на финансиране от Съюза и правилата за предоставяне на такова финансиране и системата на управление на Програмата.

Член 2

Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

1) „операция за смесено финансиране“ означава действие, подкрепено от бюджета на Съюза, включително в рамките на механизъм или платформа за смесено финансиране, както са определени в член 2, точка 6 от Финансовия регламент, при които се съчетават форми на неподлежаща на връщане подкрепа или финансови инструменти от бюджета на Съюза с форми на подлежаща на връщане подкрепа от финансови институции в областта на развитието или от други публични финансови институции, както и от търговски финансови институции и инвеститори;

([59]) Регламент (ЕС) № 254/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. относно многогодишна програма „Потребители“ за периода 2014—2020 г. и за отмяна на Решение № 1926/2006/ЕО (ОВ L 84, 20.3.2014 г., стр. 42).

([60]) Регламент (ЕС) № 258/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 3 април 2014 г. за създаване на програма на Съюза в подкрепа на специфични дейности в областта на финансовото отчитане и одита за периода 2014—2020 г. и за отмяна на Решение № 716/2009/ЕО (ОВ L 105, 8.4.2014 г., стр. 1).

2) „европейска статистика“ означава статистика, разработвана, изготвяна и разпространявана в съответствие с Регламент (ЕО) № 223/2009;

3) „правен субект“ означава физическо лице или юридическо лице, учредено и признато в това си качество съгласно правото на Съюза, националното или международното право, което има правосубектност и способност да действа от свое име, да упражнява права и да поема задължения или, както е посочено в член 197, параграф 2, буква в) от Финансовия регламент — субект, който няма правосубектност;

4) „микро-, малки и средни предприятия“ или „МСП“ означава микро-, малки и средни предприятия съгласно определението в Препоръка 2003/361/ЕО;

5) „клъстери и организации за бизнес контакти в мрежа“ означава структури или организирани групи от независими страни под формата на организации, подпомагащи засилването на сътрудничеството, дейности в мрежи и обучението на групи от предприятия, чието предназначение е да предоставят или насочват специализирани и персонализирани услуги в подкрепа на бизнеса, особено за МСП, с цел стимулиране, наред с другото, на дейности за иновации и интернационализация, включително чрез насърчаване на споделянето на материална база и обмена на знания и експертен опит.

Член 3

Цели на Програмата

1. Общите цели на Програмата са:

а) подобряване на функционирането на вътрешния пазар, и по-конкретно защита и предоставяне на възможности на гражданите, потребителите и предприятията, особено на МСП, чрез прилагане на правото на Съюза, улесняване на достъпа до пазара, създаване на стандарти и насърчаване на опазването на здравето на хората, животните и растенията и хуманното отношение към животните, при зачитане на принципите на устойчивото развитие и гарантиране на високо равнище на защита на потребителите, както и чрез засилване на сътрудничеството между компетентните органи на държавите членки, както и между компетентните органи на държавите членки и Комисията и децентрализираните агенции на Съюза;

б) разработване, изготвяне и разпространение на висококачествена, съпоставима, своевременна и надеждна европейска статистика, която да е в основата на разработването, мониторинга и оценката на всички политики на Съюза и да помага на гражданите, създателите на политики, органите, предприятията, академичните среди и медиите да вземат информирани решения и да участват активно в демократичния процес.

2. Специфичните цели на Програмата са:

а) подобряване на ефективността на вътрешния пазар, наред с другото в контекста на цифровата трансформация, чрез:

i) улесняване на предотвратяването и премахването на дискриминационни, необосновани или непропорционални пречки и подкрепа за разработването, изпълнението и прилагането на правото на Съюза в областите на вътрешния пазар за стоки и услуги, включително чрез подобряване на прилагането на принципа на взаимно признаване, правилата за обществените поръчки, дружественото право, договорното и извъндоговорното право, правилата в областта на борбата срещу изпирането на пари, свободното движение на капитали и финансовите услуги и правилата в областта на конкуренцията, включително чрез разработването на насочени към отделния ползвател механизми за управление;

ii) оказване на подкрепа за ефективния надзор на пазара в целия Съюз, за да се гарантира, че на пазара на Съюза се предлагат само безопасни и съответстващи на изискванията продукти, предоставящи високо равнище на защита на потребителите и другите крайни ползватели, включително продуктите, продавани онлайн, както и с цел постигане на по-голяма степен на уеднаквяване и увеличаване на капацитета на органите за надзор на пазара в целия Съюз;

б) засилване на конкурентоспособността и устойчивостта на МСП и постигане на допълване на равнището на Съюза чрез мерки, които:

i) предоставят разнообразни форми на подкрепа на МСП, както и на клъстери и организации за бизнес контакти в мрежа, включително в туристическия сектор, като по този начин се насърчават растежът, разрастването и създаването на МСП;

ii) улесняват достъпа до пазари, включително чрез интернационализацията на МСП;

iii) насърчават предприемачеството и придобиването на умения за предприемачество;

iv) насърчават благоприятна бизнес среда за МСП, подкрепят цифровата трансформация на МСП и насърчават нови бизнес възможности за МСП, включително онези, които са предприятия на социалната икономика и онези, които имат иновативни бизнес модели;

v) подкрепят конкурентоспособността на промишлените екосистеми и сектори, както и развитието на промишлените вериги за създаване на стойност;

vi) насърчават модернизацията на промишлеността, като допринасят за екологосъобразна, цифрова и устойчива икономика;

в) гарантиране на ефективното функциониране на вътрешния пазар чрез процеси по стандартизация, които:

i) дават възможност за финансиране на европейската стандартизация и участието на всички заинтересовани страни при създаването на европейски стандарти;

ii) подкрепят разработването на висококачествени международни стандарти за финансово и нефинансово отчитане и одит, улесняват интегрирането им в правото на Съюза и насърчават иновациите и развитието на най-добри практики в областта на корпоративното отчитане;

г) насърчаване на интересите на потребителите и осигуряване на високо равнище на защита на потребителите и безопасност на продуктите чрез:

i) по отношение на потребителите:

— предоставяне на възможности, оказване на помощ и образоване на потребителите, предприятията и представителите на гражданското общество, по-специално що се отнася до правата на потребителите съгласно правото на Съюза;

— осигуряване на високо равнище на защита на потребителите, устойчиво потребление и безопасност на продуктите, особено за най-уязвимите потребители, за да се повишат справедливостта, прозрачността и доверието във вътрешния пазар;

— гарантиране на надлежното отчитане на интересите на потребителите в цифровия свят;

— подкрепа за компетентните правоприлагащи органи, представителните организации на потребители и действията за засилване на сътрудничеството между компетентните органи, като се набляга специално на въпроси, възникващи вследствие на съществуващите и новопоявяващите се технологии;

— принос за подобряване на качеството и наличието на стандарти в целия Съюз; ефикасно справяне с нелоялните търговски практики;

— гарантиране на достъпа на всички потребители до ефикасни механизми за правна защита и на предоставянето им на адекватна информация за пазарите и правата на потребителите, както и насърчаване на устойчивото потребление, по-специално чрез повишаване на осведомеността за специфичните характеристики на стоките и услугите и въздействието им върху околната среда;

ii) по отношение на потребителите и другите крайни ползватели на финансови услуги:

— засилване на участието на потребителите, другите крайни ползватели на финансови услуги и представителите на гражданското общество в изготвянето на политиките;

— насърчаване на по-доброто разбиране на финансовия сектор и на различните категории финансови продукти;

— осигуряване на гаранции за защитата на интересите на потребителите в областта на финансовите услуги на дребно;

д) допринасяне за високото равнище на здраве и безопасност на хората, животните и растенията в областта на растенията, животните, храните и фуражите, включително, наред с другото, чрез предотвратяване, откриване и ликвидиране на болести по животните и вредители по растенията, включително чрез спешни мерки, предприемани в случай на мащабни кризисни ситуации и непредвидими събития, засягащи здравето на животните или растенията, и чрез подкрепа за подобряването на хуманното отношение към животните, борбата срещу антимикробната резистентност и развитието на устойчиво производство и потребление на храни, както и чрез стимулиране на обмена на най-добри практики между заинтересованите страни в тези области;

е) своевременно, безпристрастно и разходоефективно разработване, изготвяне, разпространяване и съобщаване на висококачествена европейска статистика в съответствие с критериите за качество, определени в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 223/2009, чрез укрепване на Европейската статистическа система, посочена в член 4 от Регламент (ЕО) № 223/2009, и засилени партньорства в рамките на тази система и с всички съответни външни страни чрез използване на множество източници на данни, усъвършенствани методи за анализ на данни, интелигентни системи и цифрови технологии и при предоставяне на национална и при възможност, регионална разбивка.

Член 4

Бюджет

1. Финансовият пакет за изпълнението на Програмата в периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2027 г. е в размер на 4 208 041 000 EUR по текущи цени.

2. В рамките на сумата, посочена в параграф 1, следните индикативни суми се отпускат за следните цели:

а) 451 569 500 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква а), подточка i);

б) 105 461 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква а), подточка ii);

в) 1 000 000 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква б);

г) 220 510 500 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква в);

д) 198 500 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква г);

е) 1 680 000 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква д);

ж) 552 000 000 EUR за целта, посочена в член 3, параграф 2, буква е).

3. Сумата, посочена в параграф 1, може да се използва за техническа и административна помощ за изпълнението на Програмата, по-специално във връзка с дейности за подготовка, мониторинг, контрол, одит и оценка, използването на информационно-технологични мрежи, фокусирани върху обработката и обмена на информация, и използването и разработването на институционални информационно-технологични инструменти. За да се осигури максимална наличност на средства по Програмата за финансиране на действия, попадащи в обхвата на нейните цели, общите разходи за административна и техническа подкрепа не надвишават 5 % от стойността на финансовия пакет, посочен в параграф 1.

4. Бюджетните задължения, надхвърлящи една финансова година, може да се разпределят за няколко години под формата на годишни траншове.

5. Чрез дерогация от член 111, параграф 2 от Финансовия регламент Комисията поема бюджетното задължение за безвъзмездните средства, отпускани за спешни ветеринарни и фитосанитарни мерки в рамките на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д) от настоящия регламент, след като представените от държавите членки заявления за плащане са били оценени.

6. Ресурсите, разпределени на държавите членки при споделено управление, могат, по искане на съответната държава членка, да бъдат прехвърлени към Програмата при спазване на условията, посочени в член 26 от регламент на Европейския парламент и на Съвета за установяване на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансови правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика (наричан по-нататък „Регламентът за общоприложимите разпоредби за периода 2021 г. — 2027 г.“). Комисията изпълнява тези ресурси пряко, в съответствие с член 62, параграф 1, първа алинея, буква а) от Финансовия регламент, или непряко, в съответствие с член 62, параграф 1, първа алинея, буква в) от същия регламент. Тези ресурси се използват в полза на съответната държава членка.

7. Ако Комисията не поеме правно задължение при пряко или непряко управление за ресурси, прехвърлени съгласно параграф 6 от настоящия член, съответстващите ресурси, за които не са поети задължения, може да бъдат прехвърлени обратно на фонда, от който са били прехвърлени първоначално, по искане на държавата членка в съответствие с условията, определени в член 26 от Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021—2027 г.

Член 5

Трети държави, асоциирани към Програмата

Програмата е отворена за участие на следните трети държави:

а) членки на Европейската асоциация за свободна търговия, които са членки на Европейското икономическо пространство — в съответствие с условията, определени в Споразумението за Европейското икономическо пространство;

б) присъединяващи се държави, държави кандидатки и потенциални кандидатки — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;

в) държави в рамките на европейската политика за съседство — в съответствие с общите принципи и условия за участието на тези държави в програми на Съюза, установени в съответните рамкови споразумения и решения на Съвета за асоцииране или в подобни споразумения, и в съответствие със специалните условия, определени в споразуменията между Съюза и тези държави;

г) други трети държави — в съответствие с условията, определени в специално споразумение, обхващащо участието на третата държава в програма на Съюза, при условие че споразумението:

i) гарантира справедлив баланс по отношение на приноса и ползите за третата държава, участваща в програмите на Съюза;

ii) определя условията за участие в програмите, включително изчисляването на финансовия принос за индивидуални програми и административните им разходи;

iii) не предоставя на третата държава правомощия за вземане на решения по отношение на програмата на Съюза;

iv) гарантира правата на Съюза да осигурява добро финансово управление и да защитава своите финансови интереси.

Приносът, посочен в параграф 1, буква г), подточка ii), представлява целеви приходи съгласно член 21, параграф 5 от Финансовия регламент.

Член 6

Изпълнение и форми на финансирането от Съюза

1. Програмата се изпълнява при пряко управление в съответствие с Финансовия регламент или при непряко управление с органите, посочени в член 62, параграф 1, първа алинея, буква в) от посочения регламент.

2. Програмата може да предоставя финансиране под всяка една от формите, предвидени във Финансовия регламент, и по-специално чрез безвъзмездни средства, награди и обществени поръчки. Тя може да предоставя финансиране и под формата на финансови инструменти в рамките на операции за смесено финансиране.

3. Вноските във взаимозастрахователен механизъм могат да покриват риска, свързан със събирането на дължими от получателите средства, и се считат за достатъчна гаранция по Финансовия регламент. Прилага се член 37, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2021/695.

ГЛАВА II

БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА

Член 7

Безвъзмездни средства

Безвъзмездните средства по Програмата се отпускат и управляват в съответствие с дял VIII от Финансовия регламент.

Член 8

Допустими действия

1. Допустими за финансиране са само действия, с които се постигат целите, посочени в член 3.

2. Допустими за финансиране по-специално са следните действия, с които се постигат целите, посочени в член 3:

а) създаването на подходящи условия за предоставяне на възможности за всички участници на вътрешния пазар, включително предприятията, гражданите, потребителите, представителите на гражданското общество и публичните органи, чрез прозрачен обмен на информация и кампании за повишаване на осведомеността, по-специално по отношение на приложимите правила на Съюза и правата на предприятията, гражданите и потребителите, както и чрез обмен и разпространение на добри практики, експертен опит, знания и иновативни решения, включително чрез действия, осъществявани чрез мрежата SOLVIT и мрежата на европейските потребителски центрове;

б) осигуряването на механизми за гражданите, потребителите, крайните ползватели и представителите на гражданското общество, включително представителите на социалните партньори и представителите на бизнеса от Съюза — по-специално представляващите МСП, да допринасят към политическите дискусии, политиките и процеса на вземане на решения, по-специално чрез оказване на подкрепа за функционирането на представителните организации на национално равнище и на равнището на Съюза;

в) изграждане на капацитет, улесняване и координиране на съвместни действия между държавите членки, между компетентните органи на държавите членки, както и между компетентните органи на държавите членки и Комисията, децентрализираните агенции на Съюза и органите на трети държави, включително на съвместни действия, насочени към повишаване на безопасността на продуктите;

г) оказване на подкрепа за ефективното правоприлагане и осъвременяване на правната уредба на Съюза и за бързото ѝ адаптиране с цел да се даде възможност на Съюза да реагира ефективно на конкуренцията в световен план, както и на подкрепа за усилията за решаване на въпроси, възникващи в резултат на цифровизацията, включително чрез:

i) събиране и анализи на данни;

ii) научни изследвания във връзка с функционирането на вътрешния пазар, проучвания, оценки и препоръки относно политиката;

iii) организиране на демонстрационни дейности и пилотни проекти;

iv) комуникационни дейности;

v) разработване на специални ИТ инструменти с цел гарантиране на прозрачно и ефикасно функциониране на вътрешния пазар и борба с измамните практики в интернет и тяхното предотвратяване.

3. Действията, представляващи дейности, посочени в член 36 от Регламент (ЕС) 2019/1020, с които се постигат специфичните цели, посочени в член 3, параграф 2, буква а), подточка ii) от настоящия регламент, са допустими за финансиране, по-специално във връзка със следното:

а) координация и сътрудничество между органите за надзор на пазара и други съответни органи на държавите членки, по-специално посредством мрежата на Съюза за съответствието на продуктите;

б) подкрепа за развиването на съвместни действия и изпитвания в областта на съответствието, включително във връзка със свързани в интернет продукти и продукти, продавани онлайн;

в) подкрепа за стратегии за надзор на пазара, събиране на знания и данни от разследвания, възможности за изпитване и структури за изпитвания, партньорски проверки, програми за обучение, техническа помощ и изграждане на капацитет за органите за надзор на пазара.

4. Действията, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква б), са допустими за финансиране, по-специално във връзка със следното:

а) предоставяне на различни форми на подкрепа за МСП, включително информация, наставничество, обучение, образование, мобилност, трансгранично сътрудничество или консултантски услуги;

в) Хулесняване в координация с държавите членки на достъпа на МСП, клъстерите и организациите за бизнес контакти в мрежа до пазари във и извън Съюза, оказване на подкрепа по време на целия им жизнен цикъл, за да се справят с глобалните екологични, икономически и обществени предизвикателства и интернационализацията на предприятията, както и укрепване на водещата позиция на предприемачеството и промишлеността на Съюза в световните вериги за създаване на стойност;

в) подкрепа за работата на мрежата Enterprise Europe (EEN) с цел предоставянето на интегрирани услуги в подкрепа на бизнеса за МСП от Съюза, включително помощ за тези МСП да намират бизнес партньори и финансиране, по-конкретно от InvestEU, „Хоризонт Европа“ и програмата „Цифрова Европа“, улесняването им при внедряването на иновации, интернационализацията и екологичния и цифровия им преход, както и подпомагане на достъпа на МСП до експертен опит в областта на цифровите технологии, околната среда, климата, енергетиката и ефективното използване на

ресурсите с цел те да бъдат улеснени да проучват възможностите в рамките на вътрешния пазар и в трети държави, като същевременно се избягва дублиране на дейности чрез тясна координация с държавите членки в съответствие с принципа на субсидиарност и като се има предвид необходимостта да се гарантира, че когато EEN се използва за предоставяне на услуги по линия на други програми на Съюза, включително консултантски услуги или услуги за изграждане на капацитет, тези услуги трябва да се финансират от въпросните други програми на Съюза;

г) премахване на пречките за достъп до пазара и административната тежест и създаване на благоприятна бизнес среда с цел създаването на възможности за МСП да използват предимствата на вътрешния пазар;

д) улесняване на развитието и растежа на предприятията, включително чрез насърчаване на техническите, цифровите и предприемаческите умения, устойчивото стопанско управление и разработването на продукти и процеси, за да се поощри екологичната и цифровата трансформация сред промишлените екосистеми и по целите вериги за създаване на стойност в секторите на производството и услугите;

е) оказване на подкрепа за конкурентоспособността и устойчивостта на предприятията и на цели сектори на икономиката, както и на внедряването от страна на МСП на творчеството и всички форми на иновации, укрепване на корпоративната социална отговорност, възприемането на нови бизнес модели и сътрудничеството по веригата за създаване на стойност чрез стратегическо свързване на екосистеми и клъстери, включително инициативата за съвместни клъстери;

ж) поощряване на предприемаческата бизнес среда и предприемаческата култура, включително посредством схеми за наставничество и мобилност с цел подобряване на ноу-хау, умения, технологичен капацитет и управление на предприятията, както и чрез подкрепа за стартиращи предприятия, устойчивост на предприятията и разрастващи се предприятия по конкретни проекти въз основа на пазарно ориентирани възможности, като се обръща специално внимание на специфичните нужди на потенциалните нови предприемачи, както и на членовете на по-слабо представените групи.

5. Действията, представляващи дейности, посочени в членове 15 и 16 от Регламент (ЕС) № 1025/2012, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква в), подточка i) от настоящия регламент, са допустими за финансиране.

6. Действията, с които се предоставя подкрепа за дейности, насочени към разработването, прилагането, оценката и мониторинга на международните стандарти в областта на финансовото и нефинансовото отчитане и одита и надзора на процесите за създаване на тези стандарти, и с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква в), подточка ii), са допустими за финансиране.

7. По-специално допустими за финансиране са следните действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква г), подточка i):

а) подобряване на осведомеността, цифровата грамотност и ученето през целия живот на потребителите относно правата им, включително по отношение на въпроси, възникващи вследствие на технологичното развитие и цифровизацията, включително обръщане на внимание на специфичните нужди на уязвимите потребители;

б) улесняване на достъпа на потребители и търговци до качествено извънсъдебно решаване на спорове и онлайн решаване на спорове, както и до информация за възможностите за правна защита;

в) подкрепа за по-строгото прилагане на потребителското право от компетентните органи, включително в случаи, когато търговците са установени в трети държави, по-специално чрез ефикасно сътрудничество и съвместни действия;

г) поощряване на устойчивото потребление, по-специално чрез повишаване на осведомеността на потребителите относно екологичните характеристики на продуктите, като тяхната дълготрайност и характеристики на екодизайна, както и поощряване на прилагането на правата на потребителите и възможностите за правна защита във връзка със заблуждаващи практики.

8. Действията, определени в приложение I, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д), са допустими за финансиране.

9. Действията, определени в приложение II, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква е), са допустими за финансиране.

Член 9

Допустими субекти

1. В допълнение към критериите, определени в член 197 от Финансовия регламент, се прилагат и критериите за допустимост, определени в параграфи 2—7 от настоящия член.

2. При спазване на условията за допустимост, посочени в параграфи 3—7, следните субекти са допустими за финансиране по Програмата:

а) правни субекти, установени в която и да е от следните:

i) държава членка или отвъдморска страна или територия, свързана с нея; или

ii) трета държава, асоциирана към Програмата в съответствие с член 5;

б) правни субекти, учредени съгласно правото на Съюза, или международни организации;

в) по изключение, правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към Програмата,, при условие че участието на тези правни субекти в действието е сред целите на Програмата и дейностите извън Съюза допринасят за ефективността на интервенциите, осъществявани на територии на държавите членки, по отношение на които се прилагат Договорите.

3. Правни субекти, установени в трета държава, която не е асоциирана към Програмата, могат да участват в следните действия:

а) действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква б);

б) действия в подкрепа на защитата на потребителите, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква г), подточка i).

Субектите, участващи в действията, посочени в първа алинея, нямат право да получават финансов принос от Съюза освен в случаите, когато участието им е от съществено значение за Програмата, по-специално по отношение на подобряването на конкурентоспособността и достъпа до пазари за предприятията от Съюза или по отношение на защитата на потребителите, пребиваващи в Съюза. Това изключение не се прилага за субектите със стопанска цел.

4. За действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква в), подточка i) от настоящия регламент, допустими са субектите, посочени в членове 15 и 16 от Регламент (ЕС) № 1025/2012.

5. Всяка държава членка и всяка трета държава, която е членка на ЕИП, определя в резултат на прозрачна процедура субект, който е допустим за действията в подкрепа на защитата на потребителите, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква г), подточка i), и които са свързани с мрежата на европейските потребителски центрове. Този субект може да бъде:

а) образувание с нестопанска цел;

б) публичен орган.

6. Трети държави са допустими за следните действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д):

а) мерки за защита, предприемани в случай на пряка заплаха за здравния статус в Съюза вследствие на появата или развитието на територията на трета държава или държава членка на една от болестите по животните и зоонозите, включени в приложение III, или един от вредителите по растенията, включени в работната програма, посочена в член 16;

б) мерки за защита или други подходящи дейности, предприемани в подкрепа на фитосанитарния статус в Съюза.

На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 20 за изменение на приложение III, когато това е необходимо, за да се вземе предвид появата на нови болести по животните и зоонози, които не са обхванати от правните актове на Съюза, посочени в това приложение.

С изключение на случаите на болести по животните и вредители по растенията, които имат съществено отражение върху Съюза, по принцип третите държави, които не са асоциирани към Програмата, следва да финансират сами участието си в действията, посочени в първа алинея.

7. За действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква е), са допустими следните правни субекти:

а) националните статистически институти и другите национални органи, посочени в член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009;

б) за действия за подкрепа на мрежите за съвместна дейност, посочени в член 15 от Регламент (ЕО) № 223/2009 — образувания, работещи в областта на статистиката, различни от образуванията, посочени в буква а) от настоящия параграф;

в) образувания с нестопанска цел, които са независими от промишлени, търговски, стопански или други конфликтни интереси и имат за свои основни цели и дейности насърчаването и подкрепата за прилагане на Кодекса на европейската статистическа практика, посочен в член 11 от Регламент (ЕО) № 223/2009, или на нови методи за изготвяне на европейска статистика, насочени към постигане на по-висока ефикасност и повишаване на качеството на равнището на Съюза.

Член 10

Определени бенефициери

1. На следните субекти може да бъдат отпускани безвъзмездни средства по Програмата без покана за предложения:

а) за действия в областта на акредитацията, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква а), подточка i) от настоящия регламент — органа, признат съгласно член 14 от Регламент (ЕО) № 765/2008 за осъществяване на дейностите, посочени в член 32 от Регламент (ЕО) № 765/2008;

б) за действия в областта на надзора на пазара, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква а), подточка ii) от настоящия регламент — органите за надзор на пазара на държавите членки, посочени в член 17 от Регламент (ЕО) № 765/2008 и член 10 от Регламент (ЕС) 2019/1020;

в) за действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква в), подточка i) от настоящия регламент — субектите, посочени в членове 15 и 16 от Регламент (ЕС) № 1025/2012;

г) за действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква в), подточка ii) — Европейската консултативна група за финансова отчетност (EFRAG), Фондацията за международните стандарти за финансово отчитане и Надзорния съвет за отчитане и отразяване на обществения интерес (PIOB);

д) за действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква г), подточка i) във връзка с представляването на интересите на потребителите на равнището на Съюза — Европейското бюро на съюзите на потребителите (BEUC) и Европейската асоциация за координация на представляването на интересите на потребителите в процеса на стандартизация (ANEC), при условие че нямат конфликт на интереси и че всяко от тях представлява, чрез своите членове, интересите на потребителите в поне две трети от държавите членки;

е) за действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква г), подточка ii) — Finance Watch и Better Finance при спазване на следните условия, които се оценяват ежегодно:

i) организациите продължават да бъдат неправителствени, с нестопанска цел и независими от промишлени, търговски или бизнес интереси;

ii) те нямат конфликт на интереси и чрез своите членове представляват интересите на потребителите и други крайни ползватели в областта на финансовите услуги;

ж) за действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д) от настоящия регламент:

i) компетентните органи на държавите членки и свързаните с тях субекти, референтните лаборатории на Европейския съюз, посочени в член 92 от Регламент (ЕС) 2017/625, референтните центрове на Европейския съюз, посочени в членове 95 и 97 от Регламент (ЕС) 2017/625 и в член 29 от Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета ([61]), и съответните международни организации, както и националните референтни лаборатории за здравето на растенията и на животните, без да се засяга задължението на държавите членки да предоставят подходящи финансови ресурси за тези национални референтни лаборатории в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/625, и при условие че може ясно да бъде доказано, че действията за подкрепа на тези национални референтни лаборатории при извършването на официалния контрол и другите официални дейности по смисъла на член 2 от Регламент (ЕС) 2017/625 представляват добавена стойност от Съюза и че е налично достатъчно финансиране по Програмата за оказване на подкрепа на тези действия;

([61]) Регламент (ЕС) 2016/1012 на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2016 г. относно зоотехнически и генеалогични условия за развъждане, търговия и въвеждане в Съюза на чистопородни разплодни животни, хибридни разплодни свине и зародишни продукти от тях, за изменение на Регламент (ЕС) № 652/2014 и директиви 89/608/ЕИО и 90/425/ЕИО на Съвета и за отмяна на определени актове в областта на развъждането на животни (Регламент относно разплодните животни) (ОВ L 171, 29.6.2016 г., стр. 66).

ii) само в случай на действия, описани в член 9, параграф 6, букви а) и б) от настоящия регламент — компетентните органи на трети държави;

з) за действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква е) от настоящия регламент — националните статистически институти и други национални органи, посочени в член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 223/2009.

2. На Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 20 за изменение на параграф 1, буква д) от настоящия член по отношение на субектите, на които може да бъдат отпускани безвъзмездни средства по Програмата.

Член 11

Оценяване на предложението и критерии за отпускане на финансиране

1. Работата на комисиите за оценка се основава на общите принципи, приложими за безвъзмездните средства, установени в член 188 от Финансовия регламент, и по-специално на принципите на равно третиране и прозрачност, както и на принципа на недискриминация.

2. Комисиите за оценка оценяват предложенията въз основа на критерии за отпускане на финансиране, например относимост на предложените действия с оглед на преследваните цели, качество на предложените действия, въздействие, включително икономическо, социално и екологично, бюджет и ефективност на разходите.

Член 12

Правила за съфинансиране

1. За действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква а), подточка ii) от настоящия регламент, по отношение на органите за надзор на пазара на държавите членки и на трети държави, асоциирани към Програмата, и по отношение на структурите на Съюза за извършване на изпитвания, посочени в член 21 от Регламент (ЕС) 2019/1020, чрез дерогация от член 190 от Финансовия регламент по Програмата могат да бъдат финансирани до 100 % от допустимите разходи за дадено действие.

2. За безвъзмездни средства за действия по финансова подкрепа в контекста на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква б) от настоящия регламент, чрез дерогация от член 190 от Финансовия регламент Програмата може да финансира до 100 % от допустимите разходи за финансова подкрепа за трети страни и до 90 % от допустимите разходи за другите категории разходи. За действия във връзка с EEN в контекста на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква б) от настоящия регламент, чрез дерогация от член 190 от Финансовия регламент Програмата може да финансира до 100 % от допустимите разходи за допълнително координиране и разходи за работа в мрежа и до 60 % от допустимите разходи за другите категории разходи. Освен това допустимите непреки разходи се определят, като се прилага единна ставка в размер на 25 % от общите преки допустими разходи, с изключение на преките допустими разходи за подизпълнители, финансова подкрепа за трети страни и всякакви единични разходи или еднократни суми, включващи непреки разходи.

3. За безвъзмездни средства, отпускани на PIOB, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква в), подточка ii), ако финансирането от страна на Международната федерация на счетоводителите (МФС) през дадена година надвиши две трети от общото годишно финансиране, годишният финансов принос за тази година следва да бъде ограничен до максимална сума, определена в работната програма, посочена в член 16, параграф 1.

4. При предоставяне на безвъзмездни средства на ANEC съгласно член 10, параграф 1, буква д), по Програмата може да бъдат финансирани до 95 % от допустимите разходи.

5. За действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д) от настоящия регламент, чрез дерогация от член 190 от Финансовия регламент по Програмата може да бъдат финансирани до 100 % от допустимите разходи.

За действията, посочени в приложение I, точки 1 и 2, прилаганият процент на съфинансиране е 50 % от допустимите разходи с изключение на следните случаи:

а) Ставката е 75 % от допустимите разходи по отношение на:

i) трансгранични действия, осъществявани съвместно от две или повече държави членки с цел контрол, предотвратяване или ликвидиране на вредители по растенията или на болести по животните;

ii) държави членки, чийто брутен национален доход на глава от населението по последни данни от Евростат е под 90 % от средния за Съюза.

б) Чрез дерогация от член 190 от Финансовия регламент ставката е 100 % от допустимите разходи, когато действията, за които се предоставя принос от Съюза, се отнасят до предотвратяването и контрола на сериозни рискове за здравето на човека, растенията и животните в Съюза и когато:

i) те имат за цел да се предотвратят човешки жертви или сериозни икономически проблеми в Съюза като цяло;

ii) представляват конкретни задачи, които са крайно необходими за Съюза като цяло, както е определено от Комисията в работната програма, посочена в член 16, параграф 4; или

iii) се осъществяват в трети държави.

в) Когато това е необходимо поради липса на средства, недостатъчно изпълнение на Програмата или спешната мярка или поради постепенно прекратяване на съфинансирането за действия срещу болести по животните или вредители по растенията, процентите на съфинансиране са по-ниски.

За целите на буква в) на втора алинея от настоящия параграф, размерът на намалението на процентите на съфинансиране отразява значимостта на основанията за по-нисък процент. Комисията приема актове за изпълнение за установяване на по-ниските проценти на съфинансиране. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 6.

6. За действия, с които се постига специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква е) от настоящия регламент, по Програмата може да бъдат финансирани до 95 % от допустимите разходи за действия в подкрепа на мрежите за съвместна дейност, посочени в член 15 от Регламент (ЕО) № 223/2009.

Член 13

Допустими разходи във връзка с програми и спешни мерки

1. Освен критериите за допустимост на разходите, предвидени в член 186 от Финансовия регламент, разходите, направени от държавите членки за прилагане на спешните мерки, посочени в приложение I, точки 1.4.1. и 1.4.2. за постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д) от настоящия регламент:

а) са допустими преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства, в съответствие с член 193, параграф 2, втора алинея, буква б) от Финансовия регламент;

б) могат да бъдат допустими от датата, на която възниква съмнението за поява на болест по животните или вредител по растенията, при условие че тази поява впоследствие бъде потвърдена.

Подаването на заявлението за безвъзмездни средства се предшества от уведомление до Комисията за появата на болестта по животните в съответствие с членове 19 или 20 и правилата, приети на основание член 23 от Регламент (ЕС) 2016/429, или за наличието на карантинен вредител от значение за Съюза в съответствие с членове 9, 10 или 11 от Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета ([62]).

2. За действия за постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д) от настоящия регламент, допустимите разходи, посочени в приложение I, точки 2.2.1 и 2.2.2 във връзка с изпълнението на програмите, могат да бъдат допустими за отпускане на безвъзмездни средства, при условие че отговарят на критериите, предвидени в член 186 от Финансовия регламент.

([62]) Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 г. за защитните мерки срещу вредителите по растенията, за изменение на регламенти (ЕС) № 228/2013, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 69/464/ЕИО, 74/647/ЕИО, 93/85/ЕИО, 98/57/ЕО, 2000/29/ЕО, 2006/91/ЕО и 2007/33/ЕО на Съвета (ОВ L 317, 23.11.2016 г., стр. 4).

Член 14

Кумулативно и алтернативно финансиране

1. За действие, за което е предоставено финансиране по друга програма на Съюза, може да бъде предоставян и принос по Програмата, при условие че финансирането не обхваща едни и същи разходи. Правилата на съответната програма на Съюза се прилагат за съответстващото финансиране на действието. Кумулативното финансиране не надвишава общия размер на допустимите разходи за действието. Подкрепата от различните програми на Съюза може да се изчисли пропорционално в съответствие с документите, определящи условията за подкрепата.

2. Действия, които са получили Печат за високи постижения по настоящата програма, могат да получават подкрепа от Европейския фонд за регионално развитие или Европейския социален фонд плюс в съответствие с член 73, параграф 4 от Регламента за общоприложимите разпоредби за периода 2021—2027 г., ако отговарят на следните кумулативни условия:

а) оценени са в покана за представяне на предложения по Програмата;

б) отговарят на минималните изисквания за качество по тази покана за представяне на предложения;

в) не могат да бъдат финансирани по тази покана за представяне на предложения поради бюджетни ограничения.

3. За дадена операция може да се получава подкрепа по една или няколко програми на Съюза. В такива случаи разходите, декларирани в заявление за плащане, не могат да бъдат декларирани в заявление за плащане по друга програма.

4. Размерът на разходите, които се вписват в заявлението за плащане, може да се изчисли за всяка от съответните програми на пропорционална основа в съответствие с документа, установяващ условията за предоставяне на подкрепа.

ГЛАВА III

ОПЕРАЦИИ ЗА СМЕСЕНО ФИНАНСИРАНЕ

Член 15

Операции за смесено финансиране

Операциите за смесено финансиране, за които е взето решение по Програмата, се изпълняват в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/523 и дял X от Финансовия регламент.

ГЛАВА IV

ИЗПЪЛНЕНИЕ, МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ

Член 16

Изпълнение на Програмата

1. Програмата се изпълнява чрез работните програми, посочени в член 110, параграф 2 от Финансовия регламент.

Работните програми осъществяват специфичните цели, определени в член 3, и допустимите действия, посочени в член 8. В тези работни програми се определят подробно:

а) индикативната сума, разпределена за всяко действие, и, когато е приложимо, индикативната обща сума за всички действия, както и примерен график за изпълнение;

б) основните критерии за оценка за безвъзмездните средства, в съответствие с член 11, и максималния процент на съфинансиране, който е в съответствие с член 12.

В работната програма се определя, когато това е уместно, общата сума, запазена за операции за смесено финансиране.

2. Работните програми за постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква б), се приемат от Комисията чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 5.

3. Работните програми за постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква г), подточка i), се приемат от Комисията чрез актове за изпълнение. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по консултиране, посочена в член 21, параграф 4.

4. Работните програми за постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д), чрез действия, посочени в член 8, параграф 8 и в приложение I, се приемат от Комисията чрез актове за изпълнение до 30 април в годината преди тяхното изпълнение, при условие че проектобюджетът е приет. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 6.

5. Действията, посочени в приложение II към настоящия регламент, за постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква е) от настоящия регламент, се осъществяват в съответствие с членове 13, 14 и 17 от Регламент (ЕО) № 223/2009, включително инициативите във връзка с преразглеждането на приоритетите, и чрез тясно и координирано сътрудничество в рамките на Европейската статистическа система (ЕСС).

Член 17

Мониторинг и докладване

1. Показателите във връзка с докладването относно напредъка на Програмата към постигане на специфичните цели, определени в член 3, параграф 2, се съдържат в приложение IV.

2. Когато докладва за напредъка при изпълнението на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква б), наред с показателите по параграф 1, Комисията представя съответните контекстуални показатели, изведени от прегледа на резултатите на МСП, от справките с данни към Законодателния акт за малкия бизнес и от всеки друг относим източник.

3. За да се гарантира ефикасната оценка на напредъка на Програмата към постигане на нейните цели, на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 20 за изменение на приложение IV по отношение на показателите, когато прецени за необходимо, и за допълване на настоящия регламент с разпоредби за създаването на рамка за мониторинг и оценка.

4. Системата за докладване във връзка с качеството на изпълнението осигурява ефикасното, ефективно и навременно събиране на данни за целите на мониторинга на изпълнението и резултатите от Програмата.

За тази цел на получателите на средства от Съюза и когато е целесъобразно — на държавите членки, се налагат пропорционални изисквания за докладване.

Член 18

Оценка

1. Извършват се навременни оценки, които да послужат в процеса на вземане на решения.

2. Междинната оценка на Програмата се извършва до четири години след началото на изпълнението на Програмата. Комисията изготвя междинен доклад за оценка на изпълнението на Програмата, включващ аспекти като ефективност, ефикасност, съгласуваност, целесъобразност, полезни взаимодействия в рамките на Програмата и добавена стойност от Съюза.

3. Във връзка с действия за постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква в), подточка ii), Комисията изготвя годишен доклад относно дейността на Фондацията за международните стандарти за финансово отчитане по отношение на разработването на международни стандарти за финансово отчитане, както и, по принцип, на PIOB и на EFRAG. Комисията представя доклада на Европейския парламент и на Съвета.

4. В края на изпълнението на Програмата и при всички положения четири години след края на периода, посочен в член 1, Комисията изготвя окончателен доклад за оценка на изпълнението на програмата, включващ аспекти като ефективност, ефикасност, съгласуваност, целесъобразност, полезни взаимодействия в рамките на Програмата и добавена стойност от Съюза.

5. Комисията представя междинните и окончателните доклади за оценка, наред със своите заключения и препоръки, на Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите и ги оповестява публично. По целесъобразност докладите се придружават от предложения за последващи действия.

6. В съответствие с член 13, параграф 5 от Регламент (ЕО) № 223/2009 Комисията се консултира с Комитета на Европейската статистическа система за частта от междинните и окончателните доклади за оценка, която се отнася до действия за постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква е) от настоящия регламент, преди оценките да бъдат приети и представени на Европейския парламент и на Съвета.

Комисията се консултира с Европейския статистически консултативен комитет за частта от доклада за окончателна оценка, която се отнася до действията за постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква е) от настоящия регламент, преди оценката да бъде приета и представена на Европейския парламент и на Съвета.

Член 19

Защита на финансовите интереси на Съюза

Когато трета държава участва в Програмата въз основа на решение, прието съгласно международно споразумение, или въз основа на друг правен инструмент, третата държава предоставя правата и достъпа, необходими на отговорния разпоредител с бюджетни кредити, Европейската служба за борба с измамите (OLAF) и Сметната палата, за да упражняват в пълна степен съответните си правомощия. По отношение на OLAF тези права включват правото да се извършват разследвания, включително проверки и инспекции на място, предвидено в Регламент (ЕС, Евратом) № 883/2013.

Член 20

Упражняване на делегирането

1. Правомощието да приема делегирани актове се предоставя на Комисията при спазване на предвидените в настоящия член условия.

2. Правомощието да приема делегирани актове, посочено в член 9, параграф 6, втора алинея, член 10, параграф 2 и член 17, параграф 3, се предоставя на Комисията за срок от седем години, считано от 1 януари 2021 г. Комисията изготвя доклад относно делегирането на правомощия не по-късно от девет месеца преди изтичането на 7-годишния срок. Делегирането на правомощия се продължава мълчаливо за срокове с еднаква продължителност, освен ако Европейският парламент или Съветът не възразят срещу подобно продължаване не по-късно от три месеца преди изтичането на всеки срок.

3. Делегирането на правомощия, посочено в член 9, параграф 6, втора алинея, член 10, параграф 2 и член 17, параграф 3, може да бъде оттеглено по всяко време от Европейския парламент или от Съвета. С решението за оттегляне се прекратява посоченото в него делегиране на правомощия. То поражда действие в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз* или на по-късна, посочена в решението дата. То не засяга действителността на делегираните актове, които вече са в сила.

4. Преди приемането на делегиран акт Комисията се консултира с експерти, определени от всяка държава членка в съответствие с принципите, залегнали в Междуинституционалното споразумение от 13 април 2016 г. за по-добро законотворчество.

5. Веднага след като приеме делегиран акт, Комисията нотифицира акта едновременно на Европейския парламент и на Съвета.

6. Делегиран акт, приет съгласно член 9, параграф 6, втора алинея, член 10, параграф 2 и член 17, параграф 3, влиза в сила единствено ако нито Европейският парламент, нито Съветът не са представили възражения в срок от два месеца след нотифицирането на акта на Европейския парламент и на Съвета или ако преди изтичането на този срок и Европейският парламент, и Съветът са уведомили Комисията, че няма да представят възражения. Този срок се удължава с два месеца по инициатива на Европейския парламент или на Съвета.

Член 21

Процедура на комитет

1. По отношение на актовете за изпълнение, посочени в член 16, параграф 2 от настоящия регламент, които се отнасят до специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква б) от настоящия регламент, Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

2. По отношение на актовете за изпълнение, посочени в член 16, параграф 3 от настоящия регламент, които се отнасят до специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква г), подточка i) от настоящия регламент, Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

3. По отношение на актовете за изпълнение, посочени в член 12, параграф 5, втора алинея и в член 16, параграф 4 от настоящия регламент, които се отнасят до специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д) от настоящия регламент, Комисията се подпомага от Постоянния комитет по растенията, животните, храните и фуражите. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.

4. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 4 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

5. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

6. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Когато становището на комитета трябва да бъде получено по писмена процедура, тази процедура се прекратява без резултат, ако в рамките на срока за даване на становище председателят на комитета вземе такова решение или обикновено мнозинство от членовете на комитета отправи такова искане.

ГЛАВА V

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 22

Информация, комуникация и публичност

1. Получателите на финансиране от Съюза посочват произхода на средствата и осигуряват видимост на финансирането от Съюза, по-специално когато популяризират действията и резултатите от тях, като предоставят последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително на медиите и обществеността.

2. Комисията осъществява информационни и комуникационни дейности по удобен за потребителите начин с цел да повиши осведомеността сред потребителите, гражданите, предприятията, особено МСП, както и публичните администрации относно финансовите ресурси, предоставяни по Програмата, както и относно изпълняваните в нейните рамки действия и постигнатите резултати.

3. Финансовите ресурси, разпределени на Програмата, допринасят също така за корпоративната комуникация на политическите приоритети на Съюза, доколкото тези приоритети са свързани с целите, посочени в член 3.

4. Комисията (Евростат) прилага информационните и комуникационните действия, свързани с изпълнението на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква е) от настоящия регламент, включително действията и резултатите, които се отнасят за разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика, в съответствие със статистическите принципи, установени в Регламент (ЕО) № 223/2009.

Член 23

Отмяна

Регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014 се отменят, считано от 1 януари 2021 г.

Член 24

Преходни разпоредби

1. Настоящият регламент не засяга продължаването или промяната на действията, предприети съгласно регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014, (ЕС) № 258/2014, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) 2017/826, които продължават да се прилагат за тези действия до тяхното приключване.

2. Финансовият пакет за Програмата може да покрива и разходи за техническа и административна помощ, необходими, за да се гарантира преходът между Програмата и мерките, приети по предходни програми съгласно актовете, посочени в параграф 1.

3. Ако е необходимо, в бюджета могат да се записват бюджетни кредити за поети задължения и след 2027 г. за покриване на разходите, предвидени в член 4, параграф 3, с цел да се гарантира управлението на действията, които не са приключили до 31 декември 2027 г.

4. В съответствие с член 193, параграф 2, втора алинея, буква а) от Финансовия регламент разходите, направени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства, във връзка с действия, които вече са започнали, могат да се считат за допустими, когато е необходимо да се осигури приемственост за ограничен период.

Чрез дерогация от член 193, параграф 4 от Финансовия регламент разходите, направени преди датата на подаване на заявлението за безвъзмездни средства, са допустими при безвъзмездните средства за оперативни разходи, когато е необходимо да се осигури приемственост в периода от 1 януари 2021 г. до влизането в сила на настоящата програма.

5. Крайните срокове, определени в член 16, параграф 4 и в приложение I, точка 2.1, не се прилагат по отношение на програмите, обхващащи 2021 и 2022 г.

Член 25

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага от 1 януари 2021 г.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Брюксел на 28 април 2021 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
D. M. SASSOLI	A.P. ZACARIAS

ПРИЛОЖЕНИЕ I

ДОПУСТИМИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПОСТИГАНЕ НА СПЕЦИФИЧНАТА ЦЕЛ, ПОСОЧЕНА В ЧЛЕН 3, ПАРАГРАФ 2, БУКВА Д), СВЪРЗАНИ С ОБЛАСТТА НА РАСТЕНИЯТА, ЖИВОТНИТЕ, ХРАНИТЕ И ФУРАЖИТЕ

Следните действия за постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д), са допустими за финансиране:

1. Изпълнение на спешни ветеринарни и фитосанитарни мерки.

1.1. Спешните ветеринарни и фитосанитарни мерки, които трябва да бъдат взети поради официално потвърждаване на появата на някоя от болестите по животните или зоонозите, включени в списъка в приложение III, или поради официално потвърждаване на наличието на вредители по растенията, или ако е налице пряка заплаха за здравето на хората, животните или растенията в Съюза.

Мерките, посочени в първия параграф, се изпълняват незабавно и тяхното прилагане е в съответствие с разпоредбите, предвидени в приложимото право на Съюза.

1.2. По отношение на спешни ситуации от фитосанитарно естество — следните мерки, предприети от държавите членки по отношение на огнище на вредители в определена област:

а) мерки за ликвидиране и превенция срещу карантинни вредители от значение за Съюза, взети от компетентния орган на дадена държава членка в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2016/2031 или с мерките на Съюза, приети съгласно член 28, параграфи 1 или 3 от същия регламент;

б) мерки за ликвидиране и превенция, взети от компетентния орган на дадена държава членка в съответствие с член 29, параграф 1 или член 30, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2016/2031 срещу вредители, които не са включени в списък на карантинни вредители от значение за Съюза, но които могат да бъдат счетени за карантинни вредители от значение за Съюза в съответствие с критериите, посочени в същия регламент;

в) допълнителни защитни мерки, предприети срещу разпространението на вредител, срещу който има приети мерки на равнището на Съюза в съответствие с член 28, параграф 1 и член 30, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/2031, различни от мерките за ликвидиране и превенция, посочени в букви а) и б) от настоящата точка, когато тези мерки са от съществено значение за защитата на Съюза срещу по-нататъшно разпространение на вредителя.

1.3. Финансиране от Съюза може да се предоставя и за следните мерки:

1.3.1. Мерки за защита или превенция, взети в случай на директна заплаха за здравния статус на Съюза вследствие на появата или развитието на територията на трета държава, държава членка или отвъдморска страна или територия на някоя от болестите по животните или зоонозите, включени в приложение III, както и защитни мерки или други подходящи действия, предприети в подкрепа на фитосанитарния статус на Съюза.

1.3.2. Посочени в настоящото приложение мерки, които се осъществяват от две или повече държави членки в тясно сътрудничество за овладяване на огнището на болестта по животните или вредителите по растенията.

1.3.3. Създаване на запаси от биологични продукти, предназначени за контрол на болестите по животните и зоонозите, включени в приложение III, когато при представяне на искане от държава членка Комисията сметне, че създаването на такива запаси е необходимо в тази държава членка.

1.3.4. Създаване на запаси от биологични продукти или закупуване на дози ваксини, ако появата или разпространението в трета държава или в държава членка на една от болестите по животните или зоонозите, включени в приложение III, биха могли да представляват заплаха за Съюза.

1.3.5. Засилени проверки и наблюдение в рамките на Съюза и по външните граници, когато е необходимо, при съмнения за възникване на огнище на болест при животните или поява на вредители по растенията.

1.3.6. Мерки за наблюдение на появата на познати, новопоявяващи се и неизвестни досега болести по животните и вредители по растенията.

1.4. Допустими разходи

1.4.1. Спешни ветеринарни мерки

Следните разходи, направени от държавите членки при прилагането на спешните ветеринарни мерки, могат да бъдат допустими за финансиране:

а) разходи за обезщетяване на собствениците за стойността на техните заклани или умъртвени животни, в границите на пазарната стойност на тези животни, ако те не са били засегнати от болестта;

б) разходи по клането или умъртвяването на животните и свързани с това транспортни разходи;

в) разходи за обезщетяване на собствениците за стойността на техните унищожени продукти от животински произход, в границите на пазарната стойност на тези продукти непосредствено преди да възникне или да бъде потвърдено каквото и да е било съмнение за болестта;

г) разходи за почистване, дезинсектизация и дезинфекция на стопанствата и оборудването въз основа на епидемиологията и характеристиките на патогена;

д) разходи за транспортирането и унищожаването на заразените фуражи и на заразеното оборудване, когато последното не може да бъде дезинфекцирано;

е) разходи за закупуване, съхраняване, администриране или разпространяване на ваксини и примамки, както и разходите за самото инокулиране, когато такива действия са били решени или разрешени от Комисията;

ж) разходи за транспорт и обезвреждане на кланичните трупове;

з) в изключителни и надлежно обосновани случаи — разходи за серологични и вирусологични тестове за надзор и тестове преди преместване в ограничителните зони и всички други разходи, които са от съществено значение за ликвидирането на болестта.

1.4.2. Спешни фитосанитарни мерки

Следните разходи, направени от държавите членки при прилагането на спешните мерки във фитосанитарната област, могат да бъдат допустими за отпускане на безвъзмездни средства:

а) разходи за персонал, пряко ангажиран с прилагането на мерките, независимо от статута на наетите лица, както и разходи за наемане на оборудване, за консумативи и всякакви други необходими материали, за продукти за третиране, вземане на проби и лабораторни изследвания;

б) разходи по договори за услуги, сключени с трети страни за изпълнение на част от мерките;

в) разходи за обезщетяване на засегнатите оператори или собственици за третиране, унищожаване и последващо отстраняване на растения, растителни продукти и други обекти и за почистване и обеззаразяване на помещенията, земята, водата, почвата, растителната среда, съоръженията, машините и оборудването;

г) разходи за обезщетяване на засегнатите собственици за стойността на унищожените растения, растителни продукти или други обекти, подлежащи на мерките по член 17, член 28, параграф 1, член 29, параграф 1 и член 30, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/2031, в границите на пазарната стойност, която такива растения, растителни продукти и други обекти биха имали, ако те не бяха засегнати от тези мерки; остатъчната стойност, при наличието на такава, се приспада от обезщетението; и

д) в изключителни и надлежно обосновани случаи — разходите, направени при прилагането на необходими мерки, различни от посочените в букви а)—г).

Обезщетяването на операторите или собствениците, посочено в буква в), е допустимо само ако мерките са били предприети под надзора на компетентния орган.

2. Изпълнение на годишните и многогодишните национални ветеринарни и фитосанитарни програми.

2.1. Годишните и многогодишните национални ветеринарни и фитосанитарни програми за ликвидиране, контрол и надзор на болестите по животните и зоонозите, включени в приложение III, и на вредители по растенията трябва да се изпълняват в съответствие с разпоредбите, предвидени в приложимото право на Съюза.

Условията за това дейностите да бъдат допустими за финансиране, се определят в работната програма, посочена в член 16.

Националните програми се представят на Комисията до 31 май на годината, предхождаща планирания период на изпълнение.

До 30 ноември всяка година Комисията уведомява държавите членки относно:

а) списъка на националните програми, които са одобрени технически и са предложени за съфинансиране;

б) предварителната сума, определена за всяка програма;

в) предварителното максимално равнище на финансовия принос на Съюза за всяка програма; и

г) всички предварителни условия, с които може да е обвързан финансовият принос на Съюза.

Националните програми и свързаното финансиране се одобряват от Комисията до 31 януари всяка година с договор за отпускане на безвъзмездни средства по отношение на приложените мерки и направените разходи.

След представяне на междинните финансови отчети от бенефициерите до 31 август през годината на изпълнение, Комисията може, ако е необходимо, да измени договорите за отпускане на безвъзмездни средства за целия период на допустимост.

2.2. Допустими разходи

2.2.1. Следните разходи, направени от държавите членки за изпълнението на националните ветеринарни програми, могат да бъдат допустими за съфинансиране от Съюза:

а) разходи за вземане на проби от животните;

б) разходи за изследвания, при условие че са ограничени до:

i) разходи за комплекти за изследвания, за реактиви и консумативи, които могат да бъдат идентифицирани и се използват специално за извършването на тези изследвания;

ii) разходи за персонал, пряко ангажиран с извършването на изследванията, независимо от статута на наетите лица;

в) разходи за обезщетяване на собствениците за стойността на техните заклани или умъртвени животни, в границите на пазарната стойност на тези животни, ако те не са били засегнати от болестта;

г) разходи по клането или умъртвяването на животните;

д) разходи за обезщетяване на собствениците за стойността на техните унищожени продукти от животински произход, в границите на пазарната стойност на тези продукти непосредствено преди да възникне или да бъде потвърдено каквото и да е било съмнение за болестта;

е) разходи за закупуване, съхраняване, инокулиране, администриране или разпространяване на използвани по програмите дози ваксини или на ваксини и примамки за животни;

ж) разходи за почистване, дезинфекция и дезинсектизация на стопанствата и оборудването въз основа на епидемиологията и характеристиките на патогена; и

з) в изключителни и надлежно обосновани случаи — разходите, направени при прилагането на необходими мерки, различни от посочените в букви а)—ж).

За целите на буква в) остатъчната стойност на животните, при наличието на такава, се приспада от обезщетението.

За целите на буква г) остатъчната стойност на топлинно третираните неизлюпени яйца се приспада от обезщетението.

2.2.2. Следните разходи, направени от държавите членки за изпълнението на националните фитосанитарни програми, могат да бъдат допустими за съфинансиране от ЕС:

а) разходи за вземане на проби;

б) разходи за визуални проверки;

в) разходи за изследвания, при условие че са ограничени до:

i) разходите за комплекти за изследвания, реактиви и консумативи, които могат да бъдат идентифицирани и се използват специално за извършването на тези изследвания;

ii) разходите за персонал, пряко ангажиран с извършването на изследванията, независимо от статута на наетите лица;

г) разходи за персонал, пряко ангажиран с прилагането на мерките, независимо от статута на наетите лица, както и разходи за наемане на оборудване, за консумативи и всякакви други необходими материали, за продукти за третиране, вземане на проби и лабораторни изследвания;

д) разходи по договори за услуги, сключени с трети страни за изпълнение на част от мерките;

е) разходи за обезщетяване на засегнатите оператори или собственици за третиране, унищожаване и последващо отстраняване на растения, растителни продукти и други обекти и за почистване и обеззаразяване на помещенията, земята, водата, почвата, растителната среда, съоръженията, машините и оборудването;

ж) разходи за обезщетяване на засегнатите собственици за стойността на унищожените растения, растителни продукти или други обекти, за които се прилагат мерките по член 17, член 28, параграф 1, член 29, параграф 1 и член 30, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/2031, в границите на пазарната стойност на такива растения, растителни продукти и други обекти, която би била реализирана, ако те не бяха засегнати от тези мерки; остатъчната стойност, при наличието на такава, се приспада от обезщетението; и

з) в изключителни и надлежно обосновани случаи — разходите, направени при прилагането на необходими мерки, различни от посочените в букви а)—ж).

Обезщетяването на операторите и собствениците, посочено в буква е), е допустимо само ако мерките са били предприети под надзора на компетентния орган.

2.3. Ако има вероятност появата или разпространението на някоя от болестите по животните или зоонозите, включени в приложение III, да представлява заплаха за здравния статус на Съюза и с цел да се защити Съюзът от въвеждането на някоя от тези болести или зоонози, или ако мерките за защита са необходими за подкрепа на фитосанитарното състояние в Съюза, държавите членки може да включват в националните си програми мерки, които трябва да бъдат прилагани на територията на трети държави в сътрудничество с органите на тези държави. Като алтернатива, финансиране от Съюза може да се отпуска пряко на компетентните органи на трети държави при същите обстоятелства и със същата цел.

2.4. По отношение на фитосанитарните програми финансиране от Съюза може да се отпуска на държавите членки за следните мерки:

а) наблюдения през определени периоди от време, при които се проверява най-малко за наличието на:

— карантинни вредители от значение за Съюза и на признаци или симптоми, показващи наличие на вредители, за които се прилагат мерките, посочени в член 29 от Регламент (ЕС) 2016/2031, или мерки, приети съгласно член 30, параграф 1 от посочения регламент, съгласно член 22, параграф 1 от посочения регламент или, когато е приложимо, съгласно членове 47—77 от Регламент (ЕС) 2017/625;

— приоритетни вредители съгласно член 24, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/2031;

б) наблюдения през определени периоди от време, при които се проверява най-малко за наличието на вредители, различни от посочените в буква а), които може да представляват нововъзникващ риск за Съюза и чието навлизане или разпространение може да окаже значително въздействие на територията на Съюза;

в) мерки за ликвидиране и превенция срещу карантинни вредители от значение за Съюза, предприети от компетентния орган на дадена държава членка в съответствие с член 17 от Регламент (ЕС) 2016/2031 или с мерките на Съюза, приети в съответствие с член 28, параграфи 1 или 3 от същия регламент;

г) мерки за ликвидиране и превенция, взети от компетентния орган на дадена държава членка в съответствие с член 29, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/2031 срещу вредител, невключен в списък на карантинни вредители от значение за Съюза, който може да бъде счетен за карантинен вредител от значение за Съюза в съответствие с критериите, посочени в същия регламент;

д) допълнителни защитни мерки, предприети срещу разпространението на вредител, срещу който има приети мерки на равнището на Съюза съгласно член 28, параграф 1 и член 30, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/2031, различни от мерките за ликвидиране и превенция, посочени в букви в) и г) от настоящата точка, и мерките за ограничаване, посочени в буква е) от настоящата точка, когато тези мерки са от съществено значение за защитата на Съюза срещу по-нататъшно разпространение на вредителя;

е) мерки за ограничаването на вредител, срещу който има приети мерки на равнището на Съюза съгласно член 28, параграф 2 или член 30, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2016/2031, в заразена област, в която вредителят не може да бъде ликвидиран, когато тези мерки са от съществено значение за защитата на Съюза срещу по-нататъшно разпространение на вредителя.

В работните програми по член 16, параграф 4 се определя списъка на вредителите по растенията, които попадат в обхвата на тези мерки.

3. Прилагане на фитосанитарни програми за контрол на вредителите в най-отдалечените региони на Съюза, посочени в член 355, параграф 1 от ДФЕС, които са изключени от териториалния обхват на Регламент (ЕС) 2016/2031, в съответствие с целите, посочени в член 24 от Регламент (ЕС) № 228/2013 на Европейския парламент и на Съвета ([1]). Тези програми се отнасят за дейности, необходими за гарантиране на правилното прилагане в тези региони на действащите там правила за контрол на вредителите, независимо дали са правила на Съюза или национални правила.

4. Дейности в подкрепа на по-хуманното отношение към животните, включително мерки за гарантиране на спазването на стандартите за хуманно отношение към животните и възможност за проследяване, включително по време на транспортирането на животни.

5. Подкрепа за референтните лаборатории на Европейския съюз, посочени в член 92 от Регламент (ЕС) 2017/625, и референтните центрове на Европейския съюз, посочени в членове 95 и 97 от Регламент (ЕС) 2017/625 и в член 29 от Регламент (ЕС) 2016/1012.

6. За максимален срок от три години след определянето на референтната лаборатория на Европейския съюз в конкретната област, където е приложимо, и в съответствие с член 10, параграф 1, получаване на акредитация по отношение методите на изпитване и диагностичните методи на националните фитосанитарни референтни лаборатории и националните референтни лаборатории за здравето на животните.

7. Изпълнение на координирани програми за контрол и организацията с цел събиране на информация и данни съгласно член 112 от Регламент (ЕС) 2017/625.

8. Дейности за предотвратяване на разхищението на храни и за борба с измамите с храни.

9. Дейности, подпомагащи устойчивото производство и потребление на храни, включително къси вериги на доставки.

10. Разработване на бази данни и компютъризирани информационни системи, които са необходими за ефективното и ефикасно прилагане на законодателството, свързано със специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д), и които като цяло са с доказана добавена стойност от Съюза, както и въвеждането на нови технологии за подобряване на проследимостта на продуктите.

11. Обучение на персонала на компетентните органи, които отговарят за официалния контрол, и на другите страни, участващи в управлението или превенцията на болести по животните или вредители по растенията, в съответствие с посоченото в член 130 от Регламент (ЕС) 2017/625.

12. Плащане на пътни разходи, разходи за настаняване и дневни разходи, направени от експерти от държавите членки във връзка с назначаването им от Комисията да подпомагат нейните експерти съгласно предвиденото в член 116, параграф 4 и член 120, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2017/625.

13. Извършване на техническа и научна работа, необходима да се гарантира правилното прилагане на законодателството в областта, свързана със специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д), и адаптирането на това законодателство към развитието на науката, технологиите и обществото, включително проучвания и координационни дейности, необходими за предотвратяване на появата на вредители по растенията и болести по животните.

14. Дейности, извършвани от държавите членки или от международни организации, с цел постигане на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д), в подкрепа на разработването и прилагането на правилата, свързани с тази цел.

([1]) Регламент (ЕС) № 228/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 13 март 2013 г. за определяне на специфични мерки за селското стопанство в най-отдалечените региони на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО) № 247/2006 на Съвета (ОВ L 78, 20.3.2013 г., стр. 23).

15. Изпълнение на проекти, организирани от една или повече държави членки с цел повишаване на ефикасността на изпълнението на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д), чрез използването на новаторски техники и протоколи.

16. Изпълнение на инициативи на Съюза и на държавите членки за информиране и повишаване на осведомеността с цел да се гарантира по-добро, отговарящо на изискванията и устойчиво производство и потребление на храни, включително дейности за предотвратяване на разхищението на храни, допринасящи за кръговата икономика, и за предотвратяване на измамите с храни, както и други инициативи, допринасящи за високо равнище на опазване на здравето на растенията и животните и безопасността на храните и фуражите, като част от прилагането на правилата в областта на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква д).

17. Изпълнение на мерки за защита на здравето на хората, животните и растенията и за хуманно отношение към животните, по отношение на животни, животински продукти, растения, растителни продукти и други обекти от значение, пристигащи от трети държави на граница на Съюза.

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ДОПУСТИМИ ДЕЙСТВИЯ ЗА ПОСТИГАНЕ НА СПЕЦИФИЧНАТА ЦЕЛ, ПОСОЧЕНА В ЧЛЕН 3, ПАРАГРАФ 2, БУКВА Е) ОТНОСНО ЕВРОПЕЙСКАТА СТАТИСТИКА

За изпълнението на политиките на Съюза е необходима висококачествена, съпоставима и надеждна статистическа информация за икономическото, социалното, териториалното и екологичното положение в Съюза. Освен това европейската статистика дава възможност на европейските граждани да разбират демократичния процес и да участват в него, както и в обсъждането на настоящето и бъдещето на Съюза.

Наред с Регламент (ЕО) № 223/2009, и особено по отношение на професионалната независимост на статистическите институти и останалите статистически принципи, изложени в член 2 от посочения регламент, Програмата има за цел да осигури обща рамка за разработването, изготвянето и разпространението на европейска статистика за периода 2021—2027 г. Европейската статистика трябва да се разработва, изготвя и разпространява съгласно тази рамка и в съответствие с принципите на Кодекса на европейската статистическа практика. Тази рамка следва да спазва критериите за качество, посочени в член 12, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 223/2009, чрез тясно и координирано сътрудничество в рамките на Европейската статистическа система (ЕСС).

Европейската статистика, която се разработва, изготвя и разпространява в съответствие с тази рамка, допринася за изпълнението на политиките на Съюза, както е посочено в ДФЕС и допълнително отразено в стратегическите приоритети на Комисията.

С Програмата се цели ЕСС да запази и повиши високите си постижения в областта на статистиката. Аналогично годишните работни програми ще се стремят да постигнат оптимални резултати, като се отчитат наличните ресурси на регионално, национално и съюзно равнище.

Непрекъснатата научноизследователска и иновационна дейност се смята за основен двигател за модернизирането на европейската статистика и за подобряването на нейното качество. Поради това инвестициите посредством многогодишната работна програма следва да се съсредоточат върху разработването на нови методи и методики, както и върху проучването на нови източници на данни за изготвяне на статистика.

При постигането на специфичната цел, посочена в член 3, параграф 2, буква е), се извършват следните действия:

Икономически и паричен съюз, глобализация и търговия

1) предоставяне на висококачествена статистика, на която да се базира процедурата при прекомерен дефицит, и, когато е осъществимо, Механизмът за възстановяване и устойчивост и Инструментът за техническа подкрепа, и която да бъде в основата на годишния цикъл на Съюза за икономически мониторинг и насоки;

2) предоставяне и при необходимост укрепване на основните европейски икономически показатели;

3) предоставяне на статистика и методологически насоки за статистическото третиране на инвестиционните и бюджетните инструменти в подкрепа на икономическото сближаване, финансовата стабилност и създаването на работни места;

4) предоставяне на статистика за целите на собствените ресурси и възнагражденията и пенсиите на служителите на Съюза;

5) по-добро измерване на търговията със стоки и услуги, преките чуждестранни инвестиции, световните вериги за създаване на стойност и въздействието на глобализацията върху икономиките на Съюза.

Вътрешен пазар, иновации и цифрова трансформация

1) предоставяне на висококачествена и надеждна статистика за вътрешния пазар и ключови области на иновации и научни изследвания;

2) предоставяне на повече и по-актуална статистика за икономиката на сътрудничеството и за въздействието на цифровизацията върху предприятията и гражданите на Съюза;

3) предоставяне на статистика в подкрепа на европейската политика за сигурност и отбрана, при условие че бъдат проведени проучвания за осъществимост и при надлежно отчитане на чувствителността на статистическите данни.

Социално измерение на Европа

1) предоставяне на висококачествена, актуална и надеждна статистика в подкрепа на европейския стълб на социалните права и политиката на Съюза в областта на уменията, включително статистика за пазара на труда, заетостта, образованието и обучението, доходите, условията на живот, бедността, неравенството, социалната закрила, основаното на пола насилие, недекларирания труд и сателитните сметки за уменията;

   когато е необходимо разработването на нова статистика, наличието на данни и осъществимостта на изготвянето на статистика за сателитните сметки за уменията и за недекларирания труд трябва да бъдат допълнително проучени в рамките на ЕСС;

2) предоставяне на статистика, свързана с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания;

3) обогатяване на статистиката за миграцията, и по-специално за положението и интеграцията на мигрантите, както и образователните потребности и равнището на квалификация на лицата, търсещи убежище;

4) разработване за периода след 2021 г. на модернизирани програми за преброяване на населението и жилищния фонд и на модернизирана демографска статистика;

5) предоставяне и редовно актуализиране на прогнози и разбивка на населението на Съюза.

Устойчиво развитие, природни ресурси и околна среда

1) мониторинг на напредъка по целите за устойчиво развитие (ЦУР);

2) предоставяне на висококачествена статистика, на която да се базира Европейският зелен пакт, включително по-нататъшно разработване на статистика в подкрепа на енергийната стратегия, кръговата икономика, статистика, свързана с климата, и стратегията за пластмасите;

   когато е необходимо разработването на нова статистика и показатели за темите, посочени в тирето по-горе, наличието на данните и осъществимостта на изготвянето на статистика и показатели се проучват допълнително в рамките на ЕСС;

3) предоставяне на ключова статистика и ключови показатели за околната среда, включително относно отпадъците, водите, биологичното разнообразие, горите, земеползването и земното покритие, както и на икономически сметки за околната среда;

4) предоставяне на статистика за транспорта на товари и пътници в подкрепа на политиките на Съюза;

5) разработване на допълнителни показатели за мониторинг на интермодалността и преминаването към по-еколого-съобразни видове транспорт;

6) предоставяне на актуални и значими данни за нуждите на общата селскостопанска политика, общата политика в областта на рибарството и политиките, свързани с околната среда, безопасността на храните и хуманното отношение към животните.

Икономическо, социално и териториално сближаване

1) предоставяне на актуални и изчерпателни статистически показатели за регионите, включително най-отдалечените региони на Съюза, и за градовете и селските райони с цел мониторинг и оценяване на ефективността на политиките за териториално развитие, както и с цел оценяване на териториалното въздействие на секторните политики;

2) по-често използване на геопространствени данни и системно интегриране и включване на управлението на геопространствена информация в изготвянето на статистика;

3) проучване в рамките на ЕСС на осъществимостта на предоставянето и съответна подкрепа за разработването на:

   а) показатели относно борбата с изпирането на пари;

   б) показатели относно борбата с финансирането на тероризма;

   в) полицейска статистика и статистика за сигурността.

По-добро оповестяване на европейската статистика и ценностите, от които тя се ръководи, чрез популяризирането ѝ като надежден източник за борба с дезинформацията

1) систематично популяризиране на европейската статистика като надежден източник на доказателствени данни и улесняване на проверителите на факти, изследователите и публичните органи при използването на европейската статистика в борбата срещу дезинформацията;

2) укрепване на съществуващия диалог с ползвателите и изготвящите европейската статистика, за да се подобри и насърчи използването на европейската статистика чрез набелязване и изпълнение на действия за повишаване на статистическата грамотност в полза на гражданите на Съюза, включително на предприемачите;

3) улесняване на достъпа на потребителите до статистика и на нейното разбиране, включително чрез осигуряване на привлекателни и интерактивни визуализации, по-персонализирани услуги, като например данни по заявка, и анализи на самообслужване;

4) допълнително разработване и допълнителен мониторинг на рамката за осигуряване на качеството на европейската статистика, включително чрез партньорски проверки на спазването от страна на държавите членки на Кодекса на европейската статистическа практика;

5) предоставяне на достъп до микроданни за научноизследователски цели в съответствие с член 23 от Регламент (ЕО) № 223/2009, като същевременно се гарантират най-високите стандарти в областта на защитата на личните данни и статистическата поверителност.

Реализиране на ползите от революцията в данните и преминаване към надеждна интелигентна статистика

1) активизиране на експлоатацията на нови източници на цифрови данни в среда, характеризираща се с множество източници, за изготвянето на нова интелигентна статистика в почти реално време с надеждни алгоритми, пригодни за поставените цели;

2) разработване на нови подходи за използване на притежавани от частни лица данни посредством възприемането на изчисляване, при което се зачита неприкосновеността на личния живот, и сигурни многостранни методи за изчисляване;

3) насърчаване на авангардните научни изследвания и иновации в официалната статистика, включително чрез използване на мрежи за съвместна дейност и осигуряване на европейски програми за статистическо обучение.

Разширени партньорства и сътрудничество в областта на статистиката

1) укрепване на партньорството в рамките на ЕСС и сътрудничеството с Европейската система на централните банки;

2) поощряване на партньорствата с обществени и частни притежатели на данни и технологичния сектор с цел улесняване на достъпа до данни за статистически цели, интегриране на данни от множество източници и използване на най-модерни технологии;

3) засилване на сътрудничеството с научноизследователските и академичните среди, по-специално по отношение на използването на нови източници на данни, анализа на данни и насърчаването на статистическата грамотност;

4) продължаване на сътрудничеството с международни организации и трети държави в интерес на изготвянето на световна официална статистика.

ПРИЛОЖЕНИЕ III

СПИСЪК НА БОЛЕСТИ ПО ЖИВОТНИТЕ И ЗООНОЗИ

1) Болести по животните, посочени в член 5, параграф 1, член 9, параграф 1, букви а), б) и в) и член 28 от Регламент (ЕС) 2016/429;

2) Зоонози и агенти, причиняващи зоонози, посочени в Регламент (ЕО) № 2160/2003 и в Директива 2003/99/ЕО;

3) Трансмисивни спонгиформни енцефалопатии, посочени в Регламент (ЕО) № 999/2001.

ПРИЛОЖЕНИЕ IV

ПОКАЗАТЕЛИ

Цел	Показател
Цели, определени в член 3, параграф 2, буква а)	1. Брой нови жалби във връзка със свободното движение на стоки и услуги, както и със законодателството на Съюза в областта на обществените поръчки. 2. Индекс на рестриктивността на търговията с услуги. 3. Брой посещения на портала „Вашата Европа“.
Цел, определена в член 3, параграф 2, буква а), подточка ii)	1. Брой случаи на несъответствие в областта на стоките, включително при онлайн продажби. 2. Брой съвместни кампании за надзор на пазара.
Цел, определена в член 3, параграф 2, буква б)	1. Брой на МСП и клъстери и организации на корпоративни мрежи, както и организации за подкрепа на бизнеса, които получават подкрепа по програмата, по-специално за интернационализация, цифровизация и устойчивост. 2. Брой получаващи подкрепа дружества, сключили бизнес партньорства. 3. Брой предприемачи, които се ползват от схеми за наставничество и мобилност, включително млади и нови предприемачи и жени предприемачи, както и други конкретни целеви групи.
Цел, определена в член 3, параграф 2, буква в), подточка i)	1. Дял на прилаганите от държавите членки европейски стандарти като национални стандарти от общия брой действащи европейски стандарти.
Цел, определена в член 3, параграф 2, буква в), подточка ii)	1. Процент на приетите от Съюза международни стандарти за финансово отчитане и одит
Цел, определена в член 3, параграф 2, буква г), подточка i)	1. Индекс за положението на потребителите.
Цел, определена в член 3, параграф 2, буква г), подточка ii)	1. Брой документи за изразяване на позиция и отговори от бенефициери в рамките на публични консултации в областта на финансовите услуги.
Цел, определена в член 3, параграф 2, буква д)	1. Брой успешно изпълнени национални ветеринарни и фитосанитарни програми, включително брой успешно приложени спешни мерки срещу вредители по растенията и болести по животните.
Цел, определена в член 3, параграф 2, буква е)	1. Въздействие на публикуваната в интернет статистика: брой споменавания в мрежата и положителни/отрицателни мнения.